

MIRANT A TRAVÈS DELS SEUS ULLS

El gos pigall a Catalunya. Història, informació útil i legislació del gos guia, des de un punt de vista deontològic.

Carlota Galofré Larroya

Sara Magrí Vallès

Carla Martí Castelló

ÍNDEX

1.- INTRODUCCIÓ.....	pàg. 4
2.- EL GOS PIGALL.....	pàg. 5
2.1.- Història del gos pigall	
2.2.- Punts positius i negatius de l'ús del gos pigall	
3.- REQUISITS, CONDICIONS, AJUDES I INCIDÈNCIES.....	pàg. 9
3.1.- Qui pot necessitar un gos d'assistència	
3.2.- Acreditacions	
3.3.- Tipus de serveis que ofereixen els gossos d'assistència	
3.4.- Concessió	
3.4.1.- Beneficiaris	
3.4.2.- Titularitat del gos pigall	
3.5.- Incidències	
3.5.1.- Renúncies al programa	
3.5.2.- Retirada del gos pigall	
3.6.- Prestacions de la ONCE concertades amb la FOPG	
3.6.1.- Curs residencial o semi-domiciliari	
3.6.2.- Curs domiciliari	
3.6.3.- Desplaçament internacional	
3.7.- Ajudes de la Generalitat	
4.- SELECCIÓ I ENSINISTRAMENT.....	pàg. 14
4.1.- Races i criteris de selecció racial	
4.2.- Bases de la selecció individual	

4.3.- Criteris d'ensinistrament	
4.3.1.- Centres d'ensinistrament al món i a Espanya	
4.3.2.- Centre de la fundació ONCE gos guia	
4.3.3.- Altres centres	
4.4.- Tècnica d'ensinistrament	
4.4.1.- Etapes d'aprenentatge	
4.4.2.- L'arnès	
4.5.- Entrevista a Educador caní (INGRID RAMÓN)	
5.- LEGISLACIÓ.....	pàg. 24
5.1.- Legislació espanyola	
5.2.- Real Decret sobre la regulació de l'ús del gos pigall	
5.3.- Ordre Presidencial sobre l'ús del gos pigall	
5.4.- Llei 19/2009 sobre l'accés a l'entorn	
5.5.- Instrucció de la Direcció General de Transport	
6.- ENQUESTA A LA POBLACIÓ GENERAL.....	pàg.53
6.1.- Enquesta i respostes	
6.2.- Interpretació de l'enquesta	
7.- CONCLUSIÓ.....	pàg. 57
ANEXES.....	pàg. 58

1.INTRODUCCIÓ

De les diferents modalitats de gossos d'assistència, el gos pigall és el que a nivell mundial existeix més unitats operatives.

El gos pigall és un instrument de mobilitat personal.

Una de las característiques de la mobilitat amb un gos pigall és que la persona cega no té contacte físic amb l'entorn, s'eliminen les referències tàctils que es poden obtenir amb el bastó (línia de l'edifici, enllumenat públic, etc.) i ha d'utilitzar les referències auditives o canvis de superfície per poder determinar la seva situació a l'entorn.

S'ensinistra el gos pigall seguint el principi de la línia recta, per facilitar la mobilitat independent i segura de la persona cega.

El gos pigall aprèn a parar a les voreres on esperarà l'ordre del seu usuari per continuar o bé realitzar un gir (dreta o esquerra).

Un dels nostres objectius en aquest treball és mostrar la importància de la relació i vincle que es genera entre el gos guia i el seu usuari. També hem cregut molt important destacar les facilitats i complicacions en que es troben, tant a nivell d'ús com legislatiu i administratiu.

Per aquests motius hem inclòs informació relacionada amb el gos pigall, el seu ensinistrament, les seves funcions, com es relaciona amb l'usuari i amb societat, requisits, condicions i ajudes per a obtenir-lo, incidències i legislació; per tal de donar a conèixer el procés en el qual es veuen implicats el gos i l'usuari per tal de formar una unitat vinculant.

2. EL GOS PIGALL

2.1 Història del gos pigall

A l'hora d'establir els orígens de l'ensinistrament del gos guia hem de remuntar a 1827, a Àustria, on Leopold Chimani va escriure un llibre que incloïa la història de Joseph Resinguer, nascut el 1775, cec des dels 17 anys, que havia ensinistrat els seus tres gossos.

Johann Wilkelm Kleiman, a Viena el 1819, va escriure un llibre per ensenyar als cecs les tècniques d'ensinistrament dels gossos guia, perfeccionant les tècniques de Reisinger, feia referència a "... un arnès rígid i prèviament ensinistrat, amb gran cura, per una persona vident ". (Coon, 1959, pàg. 45).

Aquest projecte va romandre durant molt de temps en l'oblit de la comunitat internacional.

El 1845, l'alemany Jacob Birren publicà un llibre descrivint les tècniques que va utilitzar per ensinistrar gossos guies.

Els principis bàsics d'ensinistrament utilitzats en aquella època s'han anat perfeccionant fins als nostres dies. Va ser gairebé cent anys més tard quan va començar el moviment de gossos guies, tal com el coneixem en l'actualitat.

El creixent nombre de soldats alemanys que van resultar cecs durant la contesa en la Primera Guerra Mundial, van inspirar al Dr. Gerhard Stalling a obrir la primera escola del món dedicada a l'ensinistrament de gossos guies per a cecs. L'escola va obrir les seves portes el 1916 a Oldenburg, Alemanya. Va començar a nivell experimental per atendre les necessitats de la gran quantitat de militars que durant la guerra havien quedat cecs. Veient que els resultats eren excel·lents, aviat es van obrir tres escoles a Alemanya, Württemberg, Potsdam i Munic en les quals ja s'entrenaven gossos a cecs civils.

En aquesta primer etapa d'ensinistrament dels gossos guies s'utilitzava el "pastor alemany", raça molt popular i que estava donant excel·lents resultats en totes les facetes d'ensinistrament (rescats, patrulles, recerca etc ...). El treball realitzat a Alemanya tenia molt poc ressò internacionalment fins que deu anys més tard, el 1927, Dorothy Eutis, una ciutadana americana que treballava a Suïssa com ensinistradora de prestigi a la secció de gossos de rescat de la Creu Roja, va sentir de l'existència de l'escola alemanya, va visitar el centre d'ensinistrament Alemany per estudiar les seves tècniques. L'article captivà a Morris Frank, un jove americà cec. El Sr. Frank va escriure a la Sra. Eutis, proposant que ensinistrés un gos per a ell. La Sra. Eutis va acceptar el repte sota la condició que el jove Morris es desplaçés a Suïssa per participar en l'ensinistrament. Durant l'ensinistrament, Morris i Dorothy van decidir obrir una escola als EUA: "The Seing Eye", situada en un principi a Nashville (Tennessee) i posteriorment en Morristown, (New Jersey), on sota el mateix sostre s'allotjava l'administració, l'ensinistrament i la residència de les persones cegues.

Avui en dia podem trobar escoles d'ensinistrament d'aquest tipus a gairebé tots els països desenvolupats. The Guide Dogs for the Blind Association té 35 escoles associades d'arreu del món i és responsable de més de 7.500 gossos.

A l'Estat espanyol els primers gossos guia, van arribar provinents de l'escola de Rochester, l'any 1963. El primer centre d'ensinistrament es va crear a Sant Joan (Mallorca), amb el patrocini de General Òptica, que va funcionar fins al 1987. L'any 1991 la Fundación Once del Perro Guia (FOPG) va crear una nova escola a Madrid, seguint les tècniques apreses per l'escola anglesa de la 'The Guide Dogs for the Blind Association' (GDBA).

2.2.- Punts positius i negatius de l'ús del gos pigall

El gos guia és un instrument de mobilitat personal (intransferible i monoplaça).

Una de les característiques i d'alguna manera se'n podria dir inconvenient de la mobilitat amb gos guia és que la persona cega no té contacte físic amb l'entorn, s'eliminen les referències tàctils que pot obtenir amb el bastó (línia de l'edifici, fanals, etc) i ha d'utilitzar les referències auditives o canvis de superfície per poder determinar la seva situació en l'entorn.

Els únics punts de referència i orientació, que es mantenen estables en l'entorn, són el trànsit, les voreres, els canvis de superfície, altres sons (botigues, etc) o olors (fleca, quiosc, etc).

Per aquesta raó s'ensinistra al gos guia seguint el principi de la línia recta, per facilitar la mobilitat independent i segura de la persona cega. Seguint aquest principi s'ensenya al gos guia a caminar al centre del paviment, mantenint la seva concentració i una tensió suficient perquè pugui ser percebuda per la persona cega a través de l'arnès. El gos ha de mantenir aquesta línia de desplaçament fins que l'amo decideixi un canvi de direcció (un cop assolit la vorada, en general) o bé l'entorn li impedeix continuar. El gos ha de continuar en línia recta i negociar qualsevol obstacle que pugui aparèixer en el seu camí, desviant-se a dreta o esquerra deixant suficient espai per al seu amo, i tornant a recupera la línia de desplaçament tan aviat com sigui possible.

El gos guia aprèn a parar a les vorades on esperarà l'ordre del seu amo per continuar o bé realitzar un gir (dreta o esquerra). La persona cega té la responsabilitat de decidir quan es pot realitzar l'encreuament de forma segura, per a això ha d'escoltar atentament el fluid del trànsit i donar l'ordre al gos en el moment en què no hi ha trànsit, en cas de dubte l'usuari haurà de sol·licitar l'ajuda d'una persona vident per garantir la seguretat a la cruïlla. El gos no té capacitat per decidir quan és el moment segur per creuar, donada la complexitat i gran volum de trànsit en els nostres dies, amb vehicles cada vegada més ràpids i silenciosos.

Una altra manera de garantir la seguretat a les cruïlles és la utilització de passos elevats o subterranis (encara que de vegades poden comportar problemes d'orientació) i la utilització de cruïlles regulades per semàfors (una vegada que es coneix la seqüència dels mateixos).

Massa sovint ens trobem amb persones que estan convençudes que és el gos guia qui decideix quan resulta segur creuar. Hem de deixar ben clar que això no és així, el gos no està ensinistrat per a identificar el canvi en el senyal lluminós per a vianants (vermell / verd) ni té possibilitat d'arribar a comprendre la complexitat del trànsit en els nostres dies, amb trànsit molt ràpid i silenciosos. No obstant això durant l'ensinistrament es treballa amb el trànsit, en situacions artificials i controlades, per fer-li comprendre el gos que un vehicle aproximant significa perill, en un principi el gos, per propi instint de supervivència, evitarà aquelles situacions que amenacin la seva vida, però està resposta no és fiable. Qualsevol ruta, coneguda o nova, es pot desglossar en línies rectes. La persona cega haurà comptar vorades (pujada o baixada) o creus, per determinar en quin punt ha de fer els girs.

Però no tot és positiu amb el gos guia, amb freqüència un descobreix la quantitat de gossos que hi ha al carrer, l'existència de gats i coloms a les nostres ciutats, la quantitat d'escombraries que hi ha en algunes voreres, la gran quantitat d'olors en les cantonades que atreuen el gos. L'usuari necessita controlar aquestes distracció per poder gaudir d'una mobilitat fluïda i relaxada, en cas contrari el treball del gos es deteriorarà amb gran rapidesa. A més el gos no és un robot al qual se li prem un botó i et porta al banc sense més complicacions.

L'usuari ha de mantenir el control del seu desplaçament en tot moment, donant-li al gos les ordres que siguin procedents per arribar a la destinació establert i corregir qualsevol error que pugui cometre, si se salta una vorada haurà parar-lo i repetir l'aproximació, si ensopega amb una fanal haurà corregir el gos i indicar-li que ha de deixar més espai (el gos ha d'aprendre que el seu amo, al final del arnes, és una extensió del seu propi cos). A més la tinença d'un gos guia reporta una sèrie de responsabilitats, atencions, cures i despeses que ha d'afrontar la persona cega (raspallat, alimentació, exercici físic, veterinaris) Des del moment en què es té un gos guia es necessitarà aprendre noves rutes, al veterinari per a realitzar les revisions semestrals, al parc per a l'exercici, a un àrea on el gos pugui fer les seves necessitats alhora que es necessitarà mantenir aquesta àrea neta.

Un altre aspecte important a considerar és l'estreta relació que s'estableix entre amo i gos, afectiva i de dependència mútua diríem. Tots dos comparteixen 24 hores al dia durant 8 o 9 anys, això crea uns forts llaços d'unió que poden causar una profunda tristesa, ser una experiència traumàtica, quan arriba l'hora de retirar el gos, pateix una malaltia o es mor (en molts casos la persona pateix més aquesta perduda que la d'altres éssers estimats), aquest és un aspecte que no sempre es valora o considera a l'hora de sol·licitar un gos guia, i que podem posar en la balança d'inconvenients del gos guia.

En general la mobilitat amb el gos guia resulta menys estressant per a la persona cega atès que es redueix el nombre de decisions que ha de prendre. En els desplaçaments amb el bastó la persona cega ha d'analitzar i processar la informació que obté en cadascun dels moviments del bastó i decidir si és segur continuar o en quina direcció ha de desviar-se per negociar l'obstacle i continuar el desplaçament de forma segura. Amb el gos guia la quantitat d'informació a processar es redueix i el gos utilitza la seva iniciativa per resoldre algunes de les situacions més comuns (es mou a dreta o esquerra deixant espai suficient per al seu amo en presència d'un obstacle en el paviment, contínuia en línia recta i s'atura en assolir una vorada o esglaó per indicar al seu amo) reduint d'aquesta manera el nombre de decisions que ha de prendre l'amo i fent així el desplaçament menys estressant, més relaxat.

És responsabilitat de la persona cega el saber com s'arriba d'un punt a un altre i el prendre referències de l'entorn en tot moment per conèixer la seva posició i saber com continuar per assolir el seu objectiu en la ruta.

3. REQUISITS, CONDICIONS, AJUDES I INCIDÈNCIES

3.1. Qui pot necessitar un gos d'assistència

Aquelles persones amb discapacitat visual, auditiva o física, o que pateixen trastorns de l'espectre autista, diabetis, epilèpsia o altres malalties reconegudes pel Departament de Benestar Social i Família, que vulguin tenir un gos d'assistència al seu costat.

3.2. Acreditacions

El Real Decret 3250/83, de 7 de desembre, i la Ordre Ministerial 1527, de 18 de juny de 1985, ambdues del Ministeri de la Presidència, regulen l'ús de gossos pigall per a deficients visuals establint les condicions i els drets vinculats a dita pràctica així com determinant els seus requisits, sense perjudici dels que puguin establir les CCAA i Corporacions Locals en l'exercici de les seves competències. D'acord amb això, es consignen les consideracions necessàries per a l'ús de gossos pigall.

Acreditació del gos d'assistència a Catalunya¹:

L'acreditació de gos d'assistència la sol·licita la persona usuària o el centre d'ensinistrament al Departament d'Acció Social i Ciutadania (DASC), que és l'òrgan competent de la Generalitat. S'entrega un carnet oficial i un distintiu que identifica l'animal com a gos d'assistència.

Mitjançant aquest tràmit es reconeix oficialment i s'inscriu al Registre de Centres d'Ensinistrament i Unitats de Vinculació del Departament de Benestar Social i Família els gossos d'assistència que acompanyen les persones amb discapacitat (les quals formen una unitat de vinculació).

Sense aquesta acreditació una persona acompanyada del seu gos d'assistència no pot exercir el seu dret d'accés a l'entorn a l'empara de la Llei 19/2009, de 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència.

Requisits per acreditar gos d'assistència:

- Estar ensinistrat per un centre d'ensinistrament reconegut pel Departament de Benestar Social i Família.
- Estar ensinistrat específicament per cobrir necessitats concretes de la persona amb qui està vinculada.
- Complir unes condicions higièniques i sanitàries estrictes.
- Seguir les revisions veterinàries anuals i mantenir actualitzat el document sanitari i/o el passaport europeu.

¹ Sol·licitud inclosa en l'annex 1.

- Dur un microxip implantat que l'identifiqui electrònicament.
- Tenir un aspecte saludable i net.

3.3 Tipus de serveis que ofereixen

- a. Gos guia o pigall:** ensinistrat per guiar persones amb discapacitat visual o sordcegues.
- b. Gos de servei:** ensinistrat per prestar ajut a persones amb discapacitat física tant en l'entorn privat com en l'extern.
- c. Gos de senyalització de sons:** ensinistrat per avisar les persones sordes de diferents sons i indicar la font de procedència.
- d. Gos d'avís:** ensinistrat per donar una alerta mèdica en cas de crisi epilèptica, diabètica o altres tipus de malalties que es reconeguin.
- e. Gos per a persones amb trastorns de l'espectre autista:** ensinistrat per tenir cura de la integritat física d'una persona amb trastorns de l'espectre autista.

3.4 Concessió

Pel que fa al gos pigall en concret tenim el següent:

La ONCE va decidir, mitjançant l'acord 3/89-3 de data 20 de juny de 1989 del seu Consell General, la creació d'una Fundació de caràcter benèfic-assistencial el fi del qual fos facilitar a les persones amb ceguera o deficiència visual gossos guia com a mitjà alternatiu per a la seva mobilitat.

Com a resultat d'aquesta decisió, es va constituir el 24 de setembre de 1990 la FOPG, sent la ONCE el seu fundador únic.

Mitjançant el conveni del 22 de gener de 2003, suscrit entre la ONCE i la FOPG es regulen les condicions en les que els afiliats de la once es podran beneficiar de la prestació concertada amb la FOPG, ja sigui directament amb ella o a través del conveni que es pugui subscriure amb altres entitats.

3.4.1. Beneficiaris²

Podran ser beneficiaris dels serveis de la FOPG, en el marc del conveni citat, aquelles persones

² Sol·licituds de la ONCE de petició d'un gos guia inclosa en l'annex 3.

que reuneixin els següents requisits:

- a) Ser afiliat de la ONCE.
- b) Posseir la majoria d'edat en el moment de formular la sol·licitud.
- c) Tenir un nivell suficient d'autonomia personal per a desplaçar-se amb independència.
- d) Disposar d'unes condicions físiques, psicològiques i socioeconòmiques que permetin fer-se càrrec del gos pigall correctament.

La selecció de beneficiaris s'efectuarà valorant objectivament els requisits anteriorment senyalats, sense donar lloc a discriminació alguna d'acord amb el model de Prestació de Serveis Socials de la ONCE i el Conveni firmat entre la ONCE i la FOPG, realitzant dita selecció la comissió Mixta constituïda a l'efecte.

3.4.2 Titularitat del gos pigall

Tots els beneficiaris als que es concedeixi un gos pigall procedent directament de la FOPG, adquiriran l'usufructe sobre el mateix a través d'un contracte de cessió amb la FOPG, en el que es concretaran els drets i obligacions d'ambdues parts.

Els gossos pigall facilitats per la FOPG procedents d'altres entitats, seran adquirits per els beneficiaris en les condicions establertes per l'entitat de procedència.

3.5 Incidències

3.5.1. Renuncies al Programa

S'entendrà que un afiliat al que se li ha concedit l'atenció en matèria de gos pigall, rere la valoració corresponent, renuncia a dit servei i a les prestacions de la FOPG quan:

- De manera expressa ho fa constar amb anterioritat a la iniciació del mateix.
- Posposi la seva incorporació sense causa justificada, el que es considerarà una renuncia implícita.
- No es presenti a la primera citació i no avisi o en justifiqui la causa.

En tots aquests casos es produirà la seva baixa a la llista d'espera. No obstant, els afiliats que es trobin en aquesta circumstància seran donats d'alta en la mateixa, des del moment en que efectuïn una nova sol·licitud.

3.5.2. Retirada del gos pigall

Un cop concedit el gos pigall després de superar el curs d'instrucció, es plantejarà la retirada del mateix en les següents circumstàncies:

- a) Defunció de l'afiliat.
- b) Incompliment dels deures en el contracte en virtut del qual es cedeix l'animal.
- c) Manca d'atencions i de diligència reiterats en la higiene i sanitat de l'animal o negativa a sotmetre'l als controls sanitaris exigits per la legislació vigent.
- d) Incompliment dels principis i criteris de respecte, protecció i defensa del gos.
- e) Utilitzar l'animal per a funcions diferents a les pròpies de l'específica missió per a les que va ser entrenat.
- f) Pèrdua de la condició d'afiliat a la ONCE. Aquesta contingència serà posada en coneixement de la FOPG per part de la ONCE per a que actuï en conseqüència. No obstant, a la vista de circumstàncies especials, podrà subscriure's a un nou contracte entre la FOPG i l'usuari pel que es regulin, a partir d'aquell moment, les noves condicions de cessió del gos pigall.

3.6. Prestacions de la ONCE concertades amb la FOPG

La prestació principal comprèn el cost real del gos pigall, a més del recolzament i assistència tècnica a les persones que, reunint les condicions senyalades en l'apartat BENEFICIARIS, s'estimi que són idònies per a aquest fi, independentment de l'entitat que faciliti el gos pigall. Si bé, quan es tracti d'una entitat diferent de la FOPG, ha d'existir un concert o conveni de col·laboració entre la FOPG i l'entitat escollida, l'objecte social del qual el constitueix la realització d'activitats relacionades amb el fi fundacional de la FOPG i gaudeixi de qualificació legal i homologació per a la realització de la seva activitat.

3.6.1. Curs Residencial o Semi-domiciliari

El servei comprendrà les següents prestacions:

- El 35% de les despeses ocasionades per a desplaçaments interprovincials per el territori.

- El 60% de les despeses ocasionades per desplaçaments a la península per part de residents de les comunitats autònomes balears i canàries i les ciutats de Ceuta i Melilla.
- La totalitat de les despeses derivades de l'allotjament així com pòlissa d'assegurança que cobreix les possibles contingències des de l'inici del viatge fins a la tornada al domicili.

Per homologació amb la gestió realitzada en les subvencions que en matèria de transport es concedeixen per a assistir al servei de rehabilitació integral, en tots els casos serà necessària la presentació del justificant corresponent amb excepció de les despeses derivades de desplaçaments en taxi o vehicle propi, que no quedaran coberts per la ONCE.

3.6.2. Curs Domiciliari

La modalitat del curs domiciliari no comporta la cobertura de cap despesa.

3.6.3. Desplaçament internacional:

Quan la atenció que es concedeix comporti un desplaçament internacional, s'aplicaran les condicions considerades en l'apartat del curs residencial o semi-domiciliari i s'afegiran les següents:

- Les despeses íntegres del desplaçament internacional
- El cost del viatge i l'ínterpret que la FOPG estimi necessaris per a l'adequat desenvolupament del Programa al que s'accedeix.

3.7 Ajudes de la Generalitat

La Generalitat, a través del Departament d'Acció Social i Ciutadania, podrà donar ajudes econòmiques a les persones amb discapacitat usuàries de gossos d'assistència per a la creació, el manteniment i el seguiment anual de la unitat de vinculació.

4. SELECCIÓ I ENSINSTRAMENT

4.1 Races i criteris de selecció racial

Quan es parla de gossos d'assistència s'inclouen tots els gossos que presenten servei i/o ajuda a una persona amb discapacitat física, sensorial o cognitiva. Però no tots els gossos tenen les mateixes capacitats i facilitats per a ser gossos guia. Amb el temps s'han seleccionat les races més adients i també es fa una selecció individual dins les races. A l'hora de la seleccionar gossos per aquests fi es té en compte la talla, el pelatge, l'adaptabilitat, el grau d'agressivitat i la salut i l'absència de malalties genètiques en els progenitors. Aquests gossos han de ser molt equilibrats, tranquils i obedients per tal de poder realitzar la seva funció, actualment les races que més compleixen aquestes condicions són:

- Creuament entre Labrador i Golden, és el més utilitzat actualment degut als excel·lents resultats, s'usa en un 40% dels casos.
- Labrador retriever , el segon més utilitzat per aquest fi, ho fa en un 30% dels casos.
- Golden retriever en un 14%.
- Pastor alemany en un 5% dels casos.
- També s'utilitzen altres races com Border Collie, Flat Coated R., Curly Coated R., Leonberger, Pastor Belga, Boxer, Collie Rough, Caniche gegant, Rodesian i gossos mestissos.

Tot i les qualitats d'aquestes races no tots els exemplars serveixen per aquesta finalitat, per la qual cosa es desenvolupa un llarg procés de selecció que comença en el departament de cria on es realitzen els creuaments idonis per aconseguir el gos desitjat.

Característiques de les principals races:

LABRADOR RETRIEVER

- Tipus: Gos cobrador.
- Orígens: Terranova (Canadà) i arriba el 1820 al Regne Unit.
- Utilitat: gos de caça, habilitats per la pastura, de gran utilitat i de companyia per excel·lència.
- Altura: 53-59 cm
- Pes mig: 25-32 kg.

- Capa i pelatge : des de daurat clar gairebé blanc, negre i xocolata. De pèl sempre dens i fort.
- Caràcter i habilitats: es tracta de la raça més intel·ligent amb una gran sociabilitat, adaptabilitat a tots els entorns i situacions i sensibilitat, essent fàcilment controlable per l'usuari que haurà de posar una especial atenció a la seva golafreria. Són gossos que adoren a les persones, com més temps passen amb les persones més feliços són.

GOLDEN RETRIEVER

- Tipus: Gos cobrador.
- Orígens: a partir del 1850 al Regne Unit.
- Utilitat: gos de caça i amb habilitats per la pastura.
- Altura: 51-61 cm.
- Pes mig: 31-36 kg.
- Capa i pelatge: color daurat, de pèl llarg i sedós.
- Caràcter i habilitats: són animals sensibles, amb una gran iniciativa i intel·ligència. Absent d'agressivitat cap a les persones i congèneres, tot i que és una raça que tendeix a ser destructiu amb els objectes de la casa si està molt temps sol ja que té la necessitat d'afecte. La seva gran determinació pot tocar inclòs la tossudesca pel qual requereix un maneig adequat.

PASTOR ALEMANY:

- Tipus: Gos pastor (conductor de ramats).
- Orígens: aparició a finals del S.XIX, raça creuada de diferents creuaments de races antigues extingides en l'actualitat.
- Utilitat: gos de guarda, defensa i utilitat.
- Altura: 60-65 cm mascles i 55-60 cm femelles.
- Pes mig: 32-40 kg
- Capa i pelatge: color negre i foc, pot ser de pèl curt o de pèl llarg.
- Caràcter i habilitats: són gossos equilibrats, intel·ligents, dinàmics i obedients amb una fidelitat absoluta característiques principals d'aquesta raça, que els converteix en un gos apte per realitzar ràpids aprenentatges per la seva facilitat d'aprenentatge. Són ràpids en les seves decisions i força resolusius. El tractar-se d'un gos amb temperament, requereix a la persona que el manegi amb un bon coneixement i una especial empatia amb l'animal.

4.2 Bases de la selecció individual:

Per tal de realitzar una bona selecció de gossos pigall, no només s'ha de tenir en compte la raça, sinó també les aptituds i característiques individuals. Un aspecte molt important a tenir en compte és l'absència de malalties genètiques en la línia. També és molt important la selecció d'un caràcter tranquil, molt poc agressiu i obediènt.

Inicialment els reproductors són seleccionats segons característiques estructurals, han de ser físicament perfectes, d'una talla mitjana i temperament molt sociable. Han de tenir completament inhibit l'instin de caça, protecció i guarda. En el cas de que els reproductors s'haguessin de buscar fora del centre de fundació del gos guia s'hauria de valorar també els antecedents.

Els fills d'aquests reproductors seleccionats curosament, es a dir, els possibles futurs gossos guia han de superar una sèrie de proves abans d'assolir l'objectiu (selecció, educació, ensinistrament, etc). Pel que fa el sexe de l'animal, no hi ha cap predilecció, ja que ambdós sexes posseeixen les mateixes aptituds i qualitats per desenvolupar aquesta tasca. N'hi ha alguns que superen el procés i passen a ser una eina molt eficaç pels discapacitats, però també n'hi han molts que no superen aquest pas.

Aquells gossos que han sigut rebutjats, primerament seran oferts a la família que els va adoptar per realitzar la primera fase d'aprenentatge, si en aquesta per determinades circumstàncies no se'l poguessin quedar, existeix una llista d'espera d'altres famílies que han tingut altres cadells i desitgen quedar-se'n un. L'última opció, si cap d'aquestes funciona és que es quedin a la Fundació, mai són sacrificat si no és per malaltia greu.

Respecte als gossos que ja han realitzat la seva funció durant uns anys i arriben a la jubilació, s'intenta que siguin adoptats per famílies, com succeeix a gran part d'Europa (on també hi ha llista d'espera per aquesta situació), però a Espanya no hi ha tendència d'adoptar gossos en els seus últims anys de vida. Aquí apareix una problemàtica

4.3 Centres d'ensinistrament

4.3.1 Centre d'ensinistrament al món i a Espanya

Avui en dia existeixen escoles d'ensinistrament de gossos pigall pràcticament a tots els països desenvolupats. Al Regne Unit hi ha més de 14 centres de la GDBA, a EUA hi ha 11 escoles, a França 10, a Alemanya i Japó 5, a Itàlia 3, a Austràlia, Polònia, Bèlgica, Holanda, Canadà, Noruega, Suïssa i Israel 2, Espanya, Nova Zelanda i Sud-àfrica 1...

La majoria d'aquestes escoles estan en les federacions dels respectius països. Actualment 35 de les escoles que hi ha al món estan agrupades en la FEDERACIÓ INTERNACIONAL D'ESCOLES DE GOSSOS GUÍA amb la central a les oficines centrals de la GDBA. En el panorama internacional actual l'existència dels centres d'ensinistrament de gossos guia, són un signe de desenvolupament econòmic i social de forma que aquests poden ser un dels indicadors del grau de desenvolupament dels serveis de protecció social.

Les diferents formes jurídiques de les escoles, van des de fundacions o organitzacions benèfiques que accepten donatius d'empreses, del públic en general i dels sol·licitants del gos, a altres que obtenen finançament dels respectius Governos a través del Ministeri d'Assumptes Socials o de les assegurances sanitàries. Algunes escoles pertanyen o estan finançades per organitzacions filantròpiques de caràcter internacional (Club dels Leones principalment).

Pel que fa a la situació d'Espanya disposem de la Fundació ONCE del gos guia (FOPG) una fundació que es troba en procés de consolidació i que ha entregat des de 1999 el voltant de 400 gossos . És l'únic centre de cria i ensinistrament de gossos guia a Espanya, es troba a Boadilla del Monte (Madrid).

Aquest centre està dotat amb diferents departaments dedicats a la cria, educació, ensinistrament i lliuraments dels gossos. Es basen amb la tècnica dels diferents centres d'ensinistrament estrangers, ja que gran part del personal tècnic de la Fundació ha sigut format en el Regne Unit, aprenent les tècniques utilitzades per l'escola anglesa GDBA.

4.3.2 Centre de la fundació ONCE del gos guia:

El centre de la Fundació ONCE del gos guia (FOPG) es troba a uns 20 km de Madrid. Amb una superfície total d'uns 100.000 m² té com a finalitat proporcionar gossos guia com a auxiliar de mobilitat, a les persones cegues o deficients visuals. Un patronat de 15 membres, format per representants de la ONCE i la seva fundació, usuaris de gossos guia i personalitats del món del gos en general, treballen pel seu correcte funcionament.

Els quatre edificis de que componen el centre: residència, oficines, aïllament i gosses, estan dotats dels últims avenços per aconseguir una màxima eficiència en la qualitat i sanitat dels gossos guia. Un equip humà, professional, vocacional i amb una àmplia experiència, és la base per aconseguir tots els objectius d'aquesta Fundació.

La FOPG neix el 24 de setembre de 1990, sent la Fundació ONCE, des de aleshores, a més de fundador, l'únic patrocinador de l'escola. Les instal·lacions actuals van ser inaugurades per la Reina Sofia el 26 de maig del 1999.

Els pròxims objectius passen per superar les 120 unitats anuals. En una societat moderna i solidària, és el deure de tots facilitar l'accés i la mobilitat a tots els seus ciutadans. Gairebé 60 treballadors fixes formen la plantilla de la FOPG. Aquesta estructura laboral es complementa amb el indispensable recolzament de Alentis, empresa del grup ONCE que proporciona el personal de seguretat, conducció, manteniment d'habitacions, jardineria i neteja i Distegsa, com responsables de la cafeteria i restauració.

L'estructura laboral de la FOPG correspon a la d'una fundació moderna on la relació interdepartamental és constant i el flux de dades entre les diferents àrees, tècniques i de gestió facilita que qualsevol incidència sigui de seguida coneguda i solucionada per la persona responsable. Tot això conduït per la mà d'un Director General que es recolza a un coordinador de departaments tècnics i un administrador, aquestes tres persones són discapacitades visuals i afiliades a la Organització Nacional de Cecs Espanyols, ONCE.

La FOPG és, actualment, l'escola de gossos guia que més treballadors discapacitats consta entre les principals escoles del món. Un comptable, un equip d'auxiliars administratius, conserges, telefonistes i encarregats de manteniment, són imprescindibles pel resultat d'una correcta gestió. La FOPG compta amb aquest equip que realitza les seves funcions diàries a l'edifici d'oficines. Però en aquest edifici no només es processen treballs de gestió. Els departaments d'Entrenament i Instrucció els quals els professionals diàriament treballen amb els seus gossos pels carrers de Madrid. El departament de cria, sota la seva decisió es seleccionen mascles i femelles de cria, a més de determinar quins seran els creuaments més adequats per aconseguir els gossos més aptes. El departament de cadells, busca, forma i atent a les famílies voluntàries d'educadors, tenen així un centre d'operacions des de on més de mil usuaris i sol·licitants de gos guia, famílies d'educadors i cuidadors són atesos diàriament.

L'edifici de Gosseres i el seu bloc annex d'aïllament, és la part que més demana l'atenció dels visitants. Un grup de treball coordinat per un responsable únic, un auxiliar administratiu, cuidadors de gosseres i, per suposat, els imprescindibles veterinaris s'ocupen les 24 hores del dia durant els 365 dies de l'any de vetllar pel benestar, salut i correcta alimentació dels seus gossos. Un equip seriós, professional i amb una altíssima vocació la qual el seu treball no podria ser realitzat sense la indispensable ajuda de famílies solidàries que eduquen i cuiden de manera voluntària i eficaç els futurs gossos guia.

4.3.3 Altres centres³:

- Associació catalana de gossos d'assistència, on ensinistren gossos per a:
 - **Gossos guia:** És un gos que ha estat ensinistrat per a guiar a una persona amb problemes visuals
 - **Gossos de servei:** És un gos que ha estat ensinistrat per a ajudar a persones que pateixen una discapacitat física
 - **Gossos d'avís:** És un gos que ha estat ensinistrat per a avisar al seu amo de l'aparició d'un so i indicar-li la seva procedència
 - **Gossos d'avís per epilèptics, diabètics...:** És un gos que ha estat ensinistrat per a avisar amb certa antelació al seu amo, sobre el seu futur patiment d'un atac epilèptic o altres condicions mèdiques com un atac d'hipoglucèmia

- EDUCAN

- BOCALÁN

A part també hi ha ensinistradors/educadors canins, que a títol individual ensinistren gossos d'assistència, fent ells mateixos la selecció dels gossos.

4.4 Tècnica d'ensinistrament:

La major part de les escoles ensinistren els seus gossos per treballar al costat esquerre de la persona cega. En ocasions es realitzen adaptacions pel cantó dret si la persona cega ha patit l'amputació de l'altre braç; en algunes escoles de Japó s'ensinistren en els gossos per treballar a ambdós cantons o fins i tot un mateix gos per a marit i dona. El gos es manté al costat esquerre de la persona cega i camina paral·lel a ella.

Quan caminen la persona es situa a l'altura dels quarts posteriors del gos (posició de guia), això dona un temps de reacció de 2-3 segons que permet a la persona cega reaccionar davant de qualsevol canvi de direcció del gos o davant d'alguna aturada sobtada (voral, esglaó, pas estret, etc). Això justifica el fet que la nansa sigui de metall i de diferents longituds per permetre obtenir així la posició correcta. El gos ha de caminar amb aquesta posició de guia i proporcionar una tensió suficient perquè la persona cega pugui seguir-lo, sense arribar a una tensió que sigui forta donat que resultaria extremadament incòmode i podria arribar a produir problemes i dolors d'esquena o

³ Sol·licitud d'autorització de centres d'ensinistrament inclosa en l'annex 2.

fins i tot deteriorar tots els aspectes de treball del gos guia (increment dels nivells d'estrès i increment d'errors, dificultat de control, etc).

La persona cega ha de subjectar la nansa amb suavitat per poder realitzar un seguiment adequat dels moviments del gos, sentir els moviments a dreta o esquerra i evitar el incrementar la tensió. L'arnès d'alguna manera restringeix la possibilitat de moviments del gos guia i és un dels factors que determina la dificultat en el seu ensinistrament. Durant l'ensinistrament el gos aprèn a acceptar a la persona que subjecta l'arnès com una extensió més del seu propi cos i deixar espai suficient alhora d'esquivar obstacles.

4.4.1 Etapes de l'aprenentatge:

L'educació i aprenentatge del gos guia tot i que es tracta d'un procés continuat, el podem dividir en tres etapes formatives.

La primera etapa, l'etapa de la família i fase d'habitació, consisteix en estar amb la família educadora, des de les set setmanes de vida del cadell fins els 12 mesos, en aquesta etapa s'ha d'aconseguir un bon procés de socialització tant amb les persones com amb altres animals. Les famílies educadores són famílies acollidores que voluntàriament es presten a col·laborar amb el centre, acollint als cadells.

Aquesta fase comprèn els períodes crítics en el desenvolupament del cadell. El gos s'habituarà a les situacions, objectes i sorolls comuns de la llar i assoleix un nivell d'obediència bàsica. Aprèn a caminar amb la corretja, al costat esquerre i sense excessiva tensió. Aprèn també a ser net a la casa, a no ser destructiu, se l'introdueix en els transports públics, etc. Per evitar malentesos en l'introducció del cadell en els transports públics, els cadells porten, igual que els gossos guia, una xapa identificativa per la qual estan emparats per la llei i autoritzats a entrar a tot arreu i poder fer servir tots els transports públics.

Tot i que en un principi qualsevol família es pot oferir per acollir un d'aquests cadells, no tothom pot desenvolupar aquesta tasca. La família d'acollida haurà de superar un seguit de requisits com són: acceptar el gos dins de casa, treure'l quan vagin a comprar, que facin servir els transports públics i, sobretot, que el gos no s'estigui més de dues hores al dia sol.

La segona etapa és en el centre d'ensinistrament, període que va fins des dels 12 mesos fins als 18/24 mesos. Els cadells passen en el departament d'ensinistrament avançat, on adquiriran els coneixements més especialitzats i específics. Aquest període consta de dues etapes, una d'ensinistrament bàsic, que dura tres mesos, i l'ensinistrament avançat, durant el qual el gos aprèn a caminar en línia recta, a aturar-se davant un voral, a esquivar els objectes, etc.

Inicialment es moldeja la resposta desitjada i progressivament se li va afegint més i més responsabilitats al gos, s'aplica el coneixement instrumental i s'exposa al gos cada vegada a situacions més difícils que per ell sol ha de resoldre. El final d'aquesta etapa l'ensinistrador treballa amb un antifaç, en diferents entorns per comprovar la capacitat del gos per assumir la responsabilitat de guia. En el transcurs d'aquest cicle s'avalua l'avenç que ha experimentat el gos amb la finalitat de conèixer si té les aptituds necessàries per convertir-se en un bon gos guia.

La tercera i última etapa, és on es treballa conjuntament amb l'usuari, també anomenada la fase d'acoblament. En aquesta fase es selecciona l'usuari del gos guia adequat per les característiques d'aquest gos i les necessitats de la persona cega a través d'uns criteris físics, psíquics i funcionals.

L'usuari seleccionat realitza un curs de tres setmanes de duració en el centre d'ensinistrament on aprèn a cuidar i a manejar el gos guia. Després d'aquest acoblament de tres setmanes es podrà saber si ha funcionat la vinculació entre els dos, ja que se'ls fa passar per tot tipus de situacions, des de les més simples a les més complexes. Posteriorment, es continua el curs en el lloc de residència de la persona cega i es treballen rutes i necessitats específiques amb el nou gos guia. Aquesta és sens dubte una de les fases més complexes i d'aquesta depèn en gran mesura el èxit del procés d'ensinistrament.

Un cop graduat la unitat gos guia - usuari, la GDBA realitza visites de suport i supervisió durant el darrer mes de la graduació o finalització del curs, els sis mesos següents i finalment una vegada a l'any durant tota la vida del treball del gos guia per fer seguiments rutinaris. També s'ha de tenir en compte que el personal de la GDBA està sempre disponible per donar els seus serveis quan la persona cega ho requereixi (treballar i incloure noves rutes, visites prioritàries, o quan la unitat experimenta problemes o dificultats).

La major part de les escoles del món han adoptat i establert un programa de cria propi i educadors pel que explica el relatiu baix nivell de rebutjos que es produeix durant el ensinistrament. En els centres que no disposen de programa de cria propi o programa d'educadors, els percentatges de gossos rebutjats com a gossos guia s'eleva fins a un 70%.

4.4.2 L'arnès.

L'arnès és característic i identificatiu dels gossos guia i de cada una de les escoles; consta de dues parts:

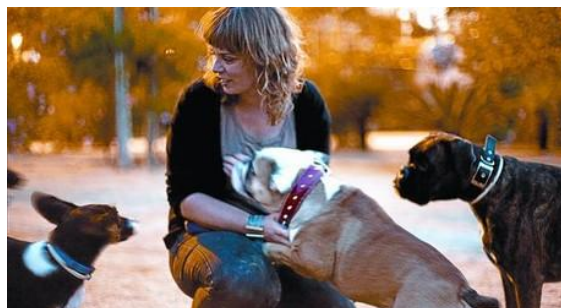
- El cos que és de cuir i rodeja tot el pit de l'animal.
- La nansa que és de metall. S'ajusta a diferents posicions segons el centre d'ensinistrament i segons les necessitats de l'usuari i/o gos.

4.5 Entrevista ensinistrador: INGRID RAMÓN

Ingrid Ramón va començar a treballar amb gossos professionalment l'any 2000. Es va formar als Estats Units i a Anglaterra. Allà va treballar per una protectora del nord de Londres i amb "Battersea Dogs and Cats Home" on va realitzar tasques de formació per al seu personal.

Apart de la formació per especialistes, allà tenia una consulta privada on impartia classes per a cadells, adults i també classes individuals per modificació de conducta i millora de l'ensinistrament.

Actualment col·labora amb la Universitat Autònoma de Barcelona en qüestions de modificació de Conducta i Ensinistrament. També ha participat a nivell nacional i internacional en diferents congressos com a ponent.

A la consulta privada i als seus cursos es treballen temes tant variats com socialització, clicker i modificacions de conductes. També treballen específicament en l'educació en positiu amb cadells. La Ingrid s'ha format en àrees com el gos d'assistència, el gos d'esport i el gos de treball en àrees de detecció i rastreig.

1. Quins criteris utilitzes per a seleccionar el gos?
No utilitzo criteris de raça. Bàsicament em fixo en el comportament de gos i, segons el tipus d'assistència també em fixo en el tamany. L'edat també l'utilitzo com a criteri de selecció.
Pel que fa al caràcter, normalment busquem gossos molt tranquils, sense pors, no reactiu i que no sigui agressiu. Busquem gossos amb ganes de treballar, de posar-se objectes a la boca i que estiguin més motivats cap a les persones que pels altres gossos.
2. Quina tècnica d'ensinistrament utilitzes?
Utilitzo una combinació de 3 tècniques diferents: errorless learning, associació positiva i conditioning.
3. En què es basa i quines fases té?
L'errorless learning consisteix en provocar una situació en la que el cadell no pot oferir cap altre comportament a part del que tu vols que aprengui.
situacions, llocs, sorolls, etc. A alguna cosa positiva.
El conditioning es basa en condicionar a l'animal a través d'estímuls tant positius com negatius.
4. Quina fase et dóna més problemes/resulta més complicada per a l'animal i/o per a tu?
Depèn del gos, de l'ensinistrador, de la casa d'acollida, etc. Són molts els factors els que hi juguen, per aquest motiu, cal tenir eines per a cada fase i problemes i així poder superar adversitats.
5. Què és el més et satisfà?
Primer de tot que aquell gos és feliç amb el que fa, a més, és un benefici insuperable per a la persona usuària i la relació entre gos i persona pot ser més intensa a vegades que la que pot tenir amb familiars o amics.
6. Creus que hi ha alguna cosa que es pugui canviar per a millorar l'ensinistrament?
Sempre hi ha alguna cosa a millorar. De moment, personalment, gràcies a l'ampli ventall de mètodes, em va bé el que faig servir però estic sempre oberta a aprendre.
7. Creus que durant la vida de l'animal d'assistència hi ha alguna fase poc ètica?
No. Seria poc ètic forçar al gos a fer una feina que no vol, però per això ja s'escull a l'animal adequat. Seria poc ètic que no es jubilessin, que els sacrificuessin....

5. LEGISLACIÓ

5.1 Legislació espanyola

PRECEDENTS HISTÒRICS I ACUALITAT

No és fins l'any 1983 que es crea el Real Decret 3250/1983 del 7 de desembre, el qual regula l'ús de gossos guia per a deficients visuals, i més endavant, la Ordre de Presidència del 18 de juny del 1985, que es crea amb la mateixa finalitat. A través d'aquestes dues normes de rang reglamentari, s'inicia a nivell estatal la regulació del dret d'accés de les persones cegues amb gos pigall als espais públics. Posteriorment les diverses Comunitats Autònomes varen anar promulgant les seves pròpies lleis en la matèria. De tal manera que algunes comunitats varen crear normes específiques reguladores de l'accés amb gos pigall i altres, normes generals d'accessibilitat i supressió de barreres per l'accés amb el gos. Actualment, totes les Comunitats Autònomes han publicat alguna norma on es reconeix el dret d'accés de les persones usuàries de gos pigall als espais públics. Cal tenir en compte que l'usuari estarà sotmès a la pròpia normativa de la Comunitat Autònoma on es trobi en cada moment.

Tot i que hi ha un reconeixement general en tot el territori estatal d'aquest dret d'accés als espais públics, existeixen diferències pel que fa al grau de concreció de les normes i a l'extensió del dret en determinats àmbits. Conseqüentment, es classifiquen les diverses normatives autonòmiques en tres grans tipus:

1. Lleis sobre accessibilitat i supressió de barreres

Aquestes lleis integren en una mateixa norma la regulació de tots els aspectes relacionats amb l'accessibilitat de les persones afectades per alguna discapacitat i la supressió de barreres arquitectòniques i de comunicació. Solen regular en un sol article, en dos o en tres, el dret d'accés a l'entorn de persones cegues amb gos pigall. Tot i així, aquesta regulació sovint no existeix en la pràctica, i el seu caràcter tant general no resol aspectes tècnics i administratius importants en la matèria. Les Comunitats Autònomes que tenen aquesta regulació són: Aragó, Astúries, Canàries, Cantàbria, Castella i Lleó, Castella-La Manxa, Extremadura.

2. Lleis sobre gossos pigall

Aquest segon tipus de lleis contenen una regulació específica del dret d'accés amb el gos pigall. Les comunitats que l'utilitzen són: Andalusia, Balears, Catalunya, La Rioja, Madrid, Múrcia, i Navarra. Existeix entre les seves lleis diverses diferències, però a continuació es mostren una sèrie de característiques generals que compleixen totes o la gran majoria d'elles: - Realitzen una definició del concepte de gos –guia i regulen les condicions i el procediment pel seu reconeixement per part de l'Administració de la Comunitat Autònoma, tot i així, en molts casos a

la pràctica no es compleix la llei i no es realitza aquest reconeixement formal, de tal manera que els usuaris exerceixen els seus drets mitjançant l'acreditació expedida per la ONCE i el distintiu de la FOPG. - S'enumeren els llocs i espais públics on hi tenen el dret d'accés. - Es defineix el contingut del dret d'accés i es regulen aspectes com l'accés als transports col·lectius i taxis, la gratuïtat de l'accés, les obligacions de l'usuari, les condicions higièniques – sanitàries que ha de complir el gos, etc. - S'estableix un quadre d'infraccions i sancions específiques per a la vulneració dels drets d'accés o incompliment de les obligacions, i se'n determina la competència i procediment sancionador. Generalment la denegació d'accés en llocs privats (hotels, taxis, comerços...) és infracció greu, mentre que la denegació d'accés en llocs públics és infracció molt greu.

3. Lleis sobre gossos d'assistència

Finalment, aquest últim tipus de lleis constitueixen l'estadi més avançat de la regulació en la matèria. Es formen davant la necessitat d'extendre el dret d'accés reconegut a les persones cegues o amb discapacitat visual usuàries del gos pigall. La norma també inclou aquelles persones afectades per algun altre tipus de discapacitat i que com a tal, necessiten gossos específicament ensinistrats. Les Comunitats Autònomes que han promulgat una llei d'aquest tipus són: Comunitat Valenciana, Galícia i País Basc. Tot i així, hi ha grans diferències entre elles pel que fa a al concepte de gos d'assistència.

PERSPECTIVES DE FUTUR

Existeix una forta demanda social per tal d'equiparar els drets entre els usuaris del gos pigall i els discapacitats usuaris d'altres gossos d'assistència. Aquesta demanda fa previsible la transformació de les lleis actuals de Gossos Pigall en lleis de Gossos d'Assistència, de manera que les altres Comunitats segueixin el camí iniciat per les pioneres en afrontar aquest canvi. Aquest procés de canvi ja ha estat iniciat per la Comunitat de Madrid i Catalunya amb la participació de la Fundació ONCE. Tot i així, sembla ser que no hi ha garanties d'homogeneïtat en la regulació, ja que afecta a aspectes crucials com són els requisits i tràmits del reconeixement dels gossos per part de l'Administració autonòmica, l'existència de distintius i Registres propis, i molts altres temes creant més diferències entre Comunitats.

5.2 REAL DECRET 3250/1983 Real Decret 3250/1983, del 7 de desembre, on es regula l'ús de gossos pigall per a deficients visuals.

En el sistema jurídic espanyol, un Real Decret és una norma jurídica amb rang de reglament, que emana el Govern, en nom del Rei d'Espanya, i en virtut de les competències prescrites a la Constitució. La llei 13/1982, del 7 d'abril, d'Integració Social de Minusvàlids dictada en compliment del mandat previst en l'article 49 de la Constitució Espanyola, recull 5 articles on es dicten les

normes per l'ús dels gossos pigall, ja que en l'actualitat constitueix un mitjà auxiliar de gran importància per l'accés a llocs, allotjaments, locals i transports públics, i per la integració dels usuaris en la societat. Mitjançant els següents articles es dona a conèixer el dret dels usuaris a accedir a diversos locals amb els gossos pigall, informa sobre quin animal es pot considerar gos pigall com a tal, l'ús del morrió en determinades situacions, i finalment dicta on s'exigeixen els requisits establerts.

Article 1er.

Els deficients visuals acompanyats de gossos pigall tindran accés a els llocs, allotjaments, establiments, locals i transports públics de la manera en que es determina en els següents articles. Entre els establiments de referència s'inclouen els centres hospitalaris, públics i privats, així com aquells que siguin d'assistència ambulatoria. L'accés dels gossos pigall no suposarà per al deficient visual cap cost addicional, a no ser que el cost constitueixi la presentació d'un servei específic econòmicament avaluable.

Article 2on.

Es considerarà gos pigall aquell del que se l'acrediti haver estat ensinistrat en centres nacionals o estrangers, de reconeguda solvència, per l'acompanyament, conducció i auxili de deficients visuals.

Article 3er.

L'usuari de l'animal haurà d'acreditar la condició del gos pigall tal i com es defineix en l'article anterior, i que l'animal compleix amb els requisits sanitaris corresponents. S'establirà, amb caràcter oficial, un distintiu indicatiu d'acreditació que l'animal haurà de dur de forma visible.

Article 4rt.

Quan l'animal presenti signes de malaltia, agressivitat, falta d'higiene o sigui un possible risc per a les persones, el deficient visual no podrà exercir els drets establerts. En tot cas, es podrà exigir l'ús de morrió sempre que resulti imprescindible. El deficient visual es responsable del correcte comportament de l'animal, així com dels danys que pugui ocasionar a altres persones.

Article 5è.

Els requisits establerts en el present Reial Decret seran exigits sense perjudici dels que puguin establir les Comunitats Autònomes i corporacions locals, d'acord amb el que disposa l'article 3.2 de la Llei 13/1982, del 7 d'abril. DISPOSICIÓ ADDICIONAL Pels diferents Departaments ministerials i en l'àmbit de les seves respectives competències es dictaran normes de desenvolupament per el compliment d'aquest Real Decret. DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA Les Ordres del Ministeri de la Governació del 14 de juny de 1976 i 16 de desembre de 1976, així com qualsevol altre d'igual o

menor rang, no seran d'aplicació en el gossos pigall en tot allò que s'oposi al que es disposa en el present Real Decret.

5.3 ORDRE PRESIDENCIAL Ordre del 18 de juny del 1985 sobre l'ús de gossos pigall per a deficients visuals (BOE 27/06/1985)

A partir Reial Decret 3250/1983 esmentat anteriorment, es crea l'ordre presidencial on es dicten normes de desenvolupament per al seu compliment. Està format per 8 articles on s'especifiquen i es complementen les normes establertes pel RD. Dóna detalls sobre els establiments on s'hi permet l'entrada del gos pigall, esmentant tots els possibles llocs existents i les possibles situacions en què es podria trobar l'usuari amb el gos. Informa sobre el distintiu i la visibilitat d'aquest, així com els documents acreditatius de l'animal que ha de dur sempre l'usuari, donant especial importància sobre la salut i el constant control del veterinari. També fa referència al transport públic, ja que l'usuari en pot fer ús juntament amb el gos pigall sempre i quant es disposi del morrió i aquest s'utilitzi quan el treballador encarregat ho demani. Finalment, es d'especial importància el que recull l'article 8è, on permet als estrangers provistos de gos pigall acollir-se al que s'estableix en el Reial Decret 3250/1983.

Article 1er.

Als efectes contemplats en el Reial Decret 3250/1983 tindran la consideració de: a) Llocs, locals i establiments públics: - Els compresos en l'àmbit d'aplicació del Reglament General de la Policia d'Espectacles Públics i Activitats Recreatives, aprovat pel Reial Decret 2816/1983, del 27 d'agost. - Les residències, llars i clubs per a l'atenció de la tercera edat, els centres de recuperació i assistència a minusvàlids, les residències d'oci i temps lliure i establiments similars, siguin de titularitat pública o privada. - Els centres oficials de l'Estat, Comunitats Autònomes, províncies i Municipis.

- Els centre d'ensenyament de tots el nivells, públics o privats.

b) Allotjaments. - Els hotels, albergs, campaments, "bungalows", apartaments, les ciutats de vacances i els establiments turístics en general destinats a proporcionar, mitjançant preu, habitació o residència a les persones en èpoques, zones o situacions turístiques, així com en els despatxos al públic de les agències de viatge o d'informació turística, els restaurants, les cafeteries i tots els establiments que serveixin al públic, mitjançant preu, menjar, beguda, independentment de la seva denominació i qualsevol altre lloc obert al públic on es prestin els serveis directament relacionats amb el turisme. - Respecte als Centres d'hospitalització públics i privats, els Directors del Centres sanitaris prendran les disposicions oportunes per fer efectius els drets dels deficients visuals de tenir accés als centres en companyia dels seus gossos pigall no podent limitar aquest dret d'accés a les àrees obertes al públic només en funció de les característiques del servei sanitari que presenti el Centre. - En els llocs, locals, establiments públics i Centres hospitalaris inclosos en

l'article present, els gossos pigall hauran de romandre amb el deficient visual degudament subjectats, vigilant que la presència d'aquests animals no produeixi distorsió en els serveis, i disposant del morrió per al gos pigall, que haurà de ser col·locat en aquelles situacions que resulti imprescindible si el treballador responsable del servei ho demana.

Article 2on.

Els gossos pigall hauran de dur en un lloc visible el distintiu especial indicatiu al que es refereix l'article 3er del Reial Decret 3250/1983. En tot cas el deficient visual haurà de presentar i exhibir els documents i condicions sanitàries del gos pigall que l'acompanyi a requeriment del personal responsable, en els llocs, locals i establiments públics i serveix de transports.

Article 3er.

Per obtenir la condició de gos - pigall que atorga el Reial Decret 3250/1983 serà indispensable acreditar que l'animal no pateix cap malaltia transmissible a l'home, entenent per malaltia transmissible les incloses en el quadre de antropozoonosis vigent en cada moment. En tot cas el gos guia haurà d'estar vacunat de ràbia amb tractament periòdic equinococcosis, lliure de paràsits externs, i haver donat resultat negatiu a les proves de leishmània, leptospirosis i brucel·losis. Per acreditar la carència de les malalties serà precís el reconeixement del gos per Veterinaris en exercici, els quals expediran la certificació corresponent. Per mantenir la condició de gos pigall serà precís un reconeixement periòdic cada 6 mesos amb resultat negatiu, sobre els paràsits i malalties esmentades.

Article 4rt.

Es consideraran signes de malaltia que impossibilitaran l'exercici dels drets reconeguts en l'article 1er del Reial Decret 3250/1983, d'acord amb el que es prescriu en l'article 4 del mateix els següents:

- Signes de febre
- Depilacions anormals
- Deposicions diarreiques
- Secrecions anormals
- Senyals de parasitosis cutànies.

Article 5è.

1. Els deficient visual podran utilitzar tot tipus de transports públics col·lectius acompanyats del seu gos pigall, sempre que disposin del morrió, que haurà de ser col·locat a requeriment del treballador responsable del servei en aquelles situacions en que resulti imprescindible. El gos pigall

haurà d'anar col·locat en els peus del mateix sense cost addicional, excepte en el casos que s'exigeixi una reserva d'espai que impedeixi l'ús d'un altre seient, en aquest cas el cost haurà de ser cobert per l'usuari.

2. El deficient visual acompanyat del gos pigall tindrà preferència en la reserva del seient més ampli amb major espai lliure en el seu entorn o adjacent a un passadís segons el medi de transport del que es tracti.

3. En el transport ferroviari el deficient visual i el seu gos pigall podran circular per passadissos, vagons restaurant i altres serveis comunitaris. Així mateix, quan el deficient visual amb gos pigall utilitzi el servei de lliteres o vago llit, es procurarà reservar una de les inferiors. 4. En el transport marítim, les companyies de transport han de tenir un lloc adequat en els vaixells per tal que el gos pigall faci les seves necessitats fisiològiques. S'haurà de prestar assistència per part del personal de les companyies per que durant la travessia es condueixi el gos pigall a aquests llocs. Les companyies de transport marítim podran adscriure un camarot d'ús compartit amb altres persones, advertint d'aquesta possibilitat als altres passatgers que hagin de compartir-los. 5. Tot deficient visual acompanyat del seu gos pigall podrà utilitzar els Serveis urbans i interurbans de transport d'automòbils lleugers regulats en el Reial Decret 763/1979 del 16 de març. En aquests casos els conductors dels vehicles no podran negar-se a prestar el servei sempre que el gos pigall vagi amb del distintiu especial indicatiu al que es refereix l'article 2on. El conductor podrà exigir que el gos pigall dugui posat el morrió. El gos pigall haurà d'anar a la part posterior del vehicle, als peus del deficient visual. 6. En tots els manuals d'operacions de les empreses i companyies de transport públic col·lectiu s'inclouran les normes necessàries per al compliment de les mesures adoptades per a la utilització d'aquests transports per deficients visuals acompanyats de gossos pigall. Per això, s'escoltarà prèviament a la Organització Nacional de Cecs, Associacions de Usuaris de Gossos pigall i Organitzacions representats dels consumidors i usuaris. Aquesta mesura es difondrà i explicarà a tots els treballadors i operaris d'aquestes empreses per tal que tinguin un coneixement complet i rigorós de la matèria, així com el drets i obligacions d'aquests usuaris.

Article 6è.

Les Corporacions Locals, en l'àmbit de les seves respectives competències, adaptaran en el termini de tres mesos, comptats a partir de la entrada en vigor de la present Ordre, les seves Ordenances Municipals sobre la matèria a les normes contingudes en el Reial Decret 3250/1983, del 7 de desembre i en aquesta disposició, havent de fer-ho igualment respecte de les que en el seu cas poguessin dictar les Comunitats Autònomes.

Article 7è.

Es consideren centres de reconeguda solvència en l'ensinistrament de gossos pigall per l'acompanyament, conducció i auxili de deficients visuals, als efectes d'aquesta Ordre a els reconeguts com a tal per la Organització Nacional de Cecs Espanyols prèvia audiència de les Associacions i Entitats interessades en la matèria.

Article 8è.

En les estàncies temporals en el territori espanyol de deficients visuals residents a l'estranger provistos de gossos pigall que desitgin acollir-se al que s'estableix en el Reial Decret 3250/1983 del 7 de desembre, i en aquesta Ordre, rebran la condició de gos pigall a l'animal a través de qualsevol de les Delegacions Territorials de la Organització Nacional de Cecs Espanyols, i hauran de reunir les condicions sanitàries determinades en els articles 3er i 4rt.

DISPOSICIÓ FINAL El que disposa la present Ordre ho és sense perjudici de les competències de les Comunitats Autònomes sobre la matèria.

5.4 LLEI 19/2009, del 26 de novembre, de l'accés a l'entorn de les persones acompanyades de gossos d'assistència.

La legislació catalana està formada pel Títol I i el Títol II. El primer, el qual rep el títol de "Dret d'accés a l'entorn" està estructurat en 4 capítols molt complets. Comença fent unes definicions sobre aspectes molt importants en la matèria. Seguidament, defineix la condició de gos d'assistència, on s'engloben diverses funcions dels gossos. Així doncs, aquesta legislació fa referència als gossos d'assistència en general, mostrant un gran pas evolutiu en els drets de les persones deficients que fan ús d'aquests animals. Explica com s'aconsegueix la condició de gos pigall, l'acreditació i altres aspectes sobre el procés d'ensinistrament. Igual que la legislació espanyola, dóna èmfasi a les condicions higienico-sanitàries de l'animal, de les quals n'és responsable l'usuari, i pot ser motiu de prohibició d'accés a l'entorn. Tal i com explica el procés per arribar a ser gos pigall, també fa referència a la suspensió d'aquesta condició, és a dir, en quines condicions (agressió, mort,...) l'animal perd la condició de gos pigall. La legislació catalana, a diferència de les altres, utilitza molts articles per a precisar el dret d'accés a l'entorn. Primer parla de l'entorn en general, de la mateixa manera que ho fan les altres legislacions, però tot seguit fa referència al món laboral i a la discriminació que hi ha en aquest camp, de l'ús del transport públic, de l'accés de l'ensinistrador amb l'animal als diversos llocs públics i privats durant el procés d'ensinistrament, i finalment també hi ha normes sobre quan no pot accedir-hi, situacions com estat de malaltia, agressió, indústria alimentària o quiròfans en són alguns exemples. El segon Títol, format per dos capítols, és l'apartat referent al règim sancionador. Aquest determina què es considera una infracció, quina sanció suposa i quins són els òrgans competents responsables de

dur a terme aquests procediments. Les infraccions es classifiquen de lleus a greus de la mateixa manera que la sanció econòmica. Incomplir obligacions i deures per part dels usuaris, ensinistradors o altres persones encarregades o impedir l'accés als gossos pigall en determinats llocs són els principals exemples de sanció. Al final del text, el Títol defineix la possibilitat d'adquirir un suport econòmic per part dels usuaris de gos pigall, tornant a mostrar el progrés d'acceptació de les persones deficientes en la societat.

TÍTOL I

Del dret d'accés a l'entorn

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1

Objecte:

L'objecte d'aquesta llei és definir la condició de gos d'assistència, establir els drets i les obligacions dels usuaris i regular les activitats d'ensinistrament, cura i control dels gossos d'assistència amb la finalitat de garantir a les persones amb alguna discapacitat visual, auditiva o física, o que pateixen trastorns de l'espectre autista, diabetis, epilèpsia o alguna de les malalties que es reconeguin d'acord amb el que disposa la disposició final segona, llur dret d'accés a l'entorn quan vagin acompanyades d'un gos d'assistència.

Article 2

Definicions

Al efectes del que disposa aquesta llei, s'entén per:

- a) *Agent de socialització*: la persona que col·labora amb el centre d'ensinistrament en el procés d'educació i socialització del cadell i futur gos d'assistència.
- b) *Centres d'ensinistrament*: els establiments, reconeguts oficialment, que disposen dels professionals, les condicions tècniques, les instal·lacions i els serveis adequats per a l'ensinistrament, el seguiment i el control dels gossos d'assistència.
- c) *Contracte de cessió del gos d'assistència*: el contracte subscrit entre el propietari o propietària i l'usuari o usuària del gos per a formalitzar la unitat de vinculació.
- d) *Distintiu d'identificació del gos d'assistència*: el senyal que acredita oficialment un gos com a gos d'assistència de conformitat amb el que determina aquesta llei, que és únic per a tots els tipus de gos d'assistència i que ha d'anar col·locat en un lloc visible de l'animal.

e) *Document sanitari oficial*: el document en què consten les vacunes administrades al gos al llarg de la vida, les desparasitacions i totes les dades que fan referència tant a l'animal com al propietari o propietària i, si en té, a l'usuari o usuària, inclòs el número del microxip.

f) *Ensinistrador o ensinistradora de gossos d'assistència*: la persona amb la qualificació professional adequada que educa i ensinistra un gos d'assistència per a l'acompliment de les diferents tasques que ha de dur a terme per a donar el servei adequat a l'usuari o usuària.

g) *Espai d'ús públic*: l'espai susceptible d'ésser utilitzat per una pluralitat determinada o no de persones, sigui o no mitjançant el pagament d'un preu, d'una quota o de qualsevol altra contraprestació. L'espai pot ésser tancat o a l'aire lliure i de titularitat pública o privada.

h) *Gos d'assistència*: el gos que ha estat ensinistrat, en un centre especialitzat i oficialment reconegut, per a donar servei i assistència a persones amb alguna discapacitat visual, auditiva o física, o que pateixen trastorns de l'espectre autista, diabetis, epilèpsia o alguna de les malalties que es reconeguin d'acord amb el quedisposa l'apartat 1 de la disposició final segona.

i) *Nucli zoològic*: l'agrupació, la instal·lació, l'establiment o el centre on es poden dur a terme la cria, el manteniment, la venda i la recollida d'animals, entre altres activitats relacionades amb aquestes, d'acord amb el que estableix la legislació sectorial vigent en matèria de protecció dels animals.

j) *Passaport europeu per a animals de companyia*: el document normalitzat per a l'harmonització dels diversos controls i legislacions dels estats membres de la Unió Europea, que inclou l'historial sanitari del gos, que li permet de desplaçar-se per Europa. L'usuari o usuària ha d'estar en possessió d'aquest passaport.

k) *Propietari o propietària del gos d'assistència*: la persona física o jurídica amb capacitat legal per a actuar a qui pertany legalment el gos d'assistència.

l) *Unitat de vinculació*: la unitat formada per l'usuari o usuària i el gos d'assistència que el centre d'ensinistrament, oficialment reconegut, instrueix especialment per a ell i li assigna per mitjà d'un contracte de cessió.

m) *Usuari o usuària del gos d'assistència*: la persona amb alguna discapacitat visual, auditiva o física, o que pateix trastorns de l'espectre autista, diabetis, epilèpsia o alguna de les malalties que es reconeguin d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de la disposició final segona, que gaudeix legalment dels serveis que presta un gos d'assistència, reconegut i acreditat oficialment i ensinistrat específicament per a complir determinades funcions, que li permeten de relacionar-se amb l'entorn i dur a terme les tasques de la vida diària. L'usuari o usuària ha de tenir reconeguda

oficialment la seva discapacitat mitjançant el certificat a què fa referència l'article 21.d.

Article 3

Classificació dels gossos d'assistència:

Els gossos d'assistència es classifiquen en els tipus següents:

- a) *Gos guia* o *gos pigall*: el gos ensinistrat per a guiar una persona amb discapacitat visual o sordcega.
- b) *Gos de servei*: el gos ensinistrat per a prestar ajut a persones amb alguna discapacitat física en les activitats de la vida diària, tant a l'entorn privat com a l'entorn extern.
- c) *Gos de senyalització de sons*: el gos ensinistrat per a avisar les persones amb discapacitat auditiva de diferents sons i indicar-los la font de procedència.
- d) *Gos d'avís*: el gos ensinistrat per a donar una alerta mèdica a les persones que pateixen epilèpsia, diabetis o alguna de les malalties que es reconeguin d'acord amb el que disposa l'apartat 1 de la disposició final segona.
- e) *Gos per a persones amb trastorns de l'espectre autista*: el gos ensinistrat per a tenir cura de la integritat física d'una persona amb trastorns de l'espectre autista, guiar-la i controlar les situacions d'emergència que pugui patir.

CAPÍTOL II

Adquisició, reconeixement, suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència

Article 4

Adquisició i reconeixement de la condició de gos d'assistència:

1. La condició de gos d'assistència s'adquireix amb l'acreditació que atorga l'òrgan o l'organisme que designi el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials.
2. El procediment d'acreditació de la condició de gos d'assistència s'inicia a sollicitud del centre d'ensinistrament o dels usuaris, que han de justificar que el gos compleix els requisits següents:
 - a) Haver estat ensinistrat per a les finalitats específiques i adequades a la discapacitat o malaltia, oficialment reconegudes, de l'usuari o usuària amb qui ha de formar la unitat de vinculació.
 - b) Haver estat lliurat a l'usuari o usuària, sens perjudici del que disposa l'article 9.3, per un centre d'ensinistrament autoritzat per la Generalitat d'acord amb aquesta llei o, en el cas de trobar-se situat fora de Catalunya, per una entitat que sigui membre de ple dret d'una associació o d'una federació internacionals de gossos d'assistència.

- c) Haver estat ensinistrat per un professional o una professional de l'ensinistrament que exerceixi en els termes que estableix l'article 20.2.b.
- d) Tenir assignat un usuari o usuària final amb qui ha de formar la unitat de vinculació.
- e) Complir les condicions higièniques i sanitàries que determina l'article 6 per a poder ésser cedit contractualment a la persona amb qui ha de formar la unitat de vinculació.
- f) Disposar d'una identificació electrònica i dur-la en un microxip implantat inormalitzat segons es normes ISO 11.784 i ISO 11.785, vigents en el moment de l'entrada en vigor de la Llei, o segons les que ho siguin en cada moment.
- g) Disposar del passaport europeu per a animals de companyia o del document sanitari oficial.

3. Els gossos pertanyents a races potencialment perilloses, d'acord amb la normativa reguladora d'aquest àmbit, no poden obtenir la condició de gos d'assistència.

Article 5

Acreditació i identificació dels gossos d'assistència:

1. L'atorgament de l'acreditació d'un gos d'assistència comporta:

- a) La inscripció de la unitat de vinculació en el Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació.
- b) L'expedició i el lliurament del carnet i del distintiu d'identificació oficials, en els termes que estableix l'apartat 2.

2. La condició de gos d'assistència, sens perjudici de les identificacions que corresponguin al gos com a animal de companyia, s'acredita amb la documentació següent:

- a) El carnet que identifica el gos d'assistència, expedit per l'òrgan competent que determina l'article 4.1. Aquest carnet ha d'ésser presentat per l'usuari o usuària a requeriment de les persones autoritzades per a demanar-lo, de conformitat amb el que estableix l'article 18.
- b) Un distintiu d'identificació, de caràcter oficial, a determinar pel departament competent en matèria de serveis socials, que el gos ha de portar en un lloc visible.

Article 6

Condicions higièniques i sanitàries dels gossos d'assistència:

1. Les condicions higièniques i sanitàries que ha de complir el gos d'assistència, sens perjudici de les que ha de complir com a animal de companyia, són:

- a) Estar esterilitzat per a evitar els efectes dels canvis de nivells hormonals.
- b) No patir malalties transmissibles a les persones (ha de complir el quadre d'antropozoonosi vigent en cada moment).
- c) Estar vacunat contra les malalties següents:
 - Ràbia (anualment).
 - Brom, parvovirosi canina i hepatitis canina.

- Leptospirosi.
- Qualsevol altra que estableixin les autoritats sanitàries.
- d) Passar un control anual de les malalties següents:
 - Leptospirosi.
 - Leishmaniosi.
 - Brucel·losi.
 - Qualsevol altra que estableixin les autoritats sanitàries.
- e) Passar els controls obligatoris que les autoritats sanitàries competents determinin segons la situació epidemiològica de cada moment.
- f) Estar desparasitat internament i externament.
- g) Presentar unes bones condicions higièniques, que comporten un aspecte saludable i net.

2. La revisió sanitària del gos per a acreditar el compliment del que estableix aquest article s'ha de dur a terme anualment.

3. Les actuacions veterinàries a què fa referència aquest article, i també els tractaments i l'historial sanitari del gos d'assistència, han de constar degudament en el passaport europeu per a animals de companyia o en el document sanitari oficial, expedit, signat i segellat pel veterinari o veterinària responsable de l'animal, per a poder mantenir l'acreditació de la condició de gos d'assistència.

4. El centre d'ensinistrament és l'encarregat de lliurar el passaport europeu per a animals de companyia o el document sanitari oficial i la resta de documentació que aquesta llei determina per als gossos d'assistència a l'usuari o usuària del gos, o al pare o a la mare o a qui n'exerceixi la tutoria legal en el cas de les persones menors d'edat o incapacitades.

Article 7

Responsables del gos d'assistència:

1. Els responsables del compliment de les condicions higièniques i sanitàries a què resten sotmesos els animals domèstics en general i els gossos d'assistència en particular, d'acord amb la normativa vigent, són:

- a) El propietari o propietària del gos, des del naixement fins a la mort de l'animal, mentre no sigui vigent cap contracte de cessió del gos d'assistència a un usuari o usuària, o bé al pare o a la mare o a qui n'exerceixi la tutoria legal en el cas de les persones menors d'edat o incapacitades.
- b) L'usuari o usuària del gos d'assistència o bé el pare o la mare o qui n'exerceixi la tutoria legal, en el cas de les persones menors d'edat o incapacitades, a partir del moment en què reben legalment la cessió de l'animal i mentre aquesta perduri.

2. Correspon al propietari o propietària del gos d'assistència dur-ne a terme l'esterilització a què fa referència l'article 6.1.a abans del cedir-lo a l'usuari o usuària.

Article 8

Suspensió de la condició de gos d'assistència

1. L'òrgan o l'organisme que designi el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials ha de disposar la suspensió de la condició de gos d'assistència si es dona alguna de les circumstàncies següents:

- a) El gos d'assistència no compleix les condicions higièniques i sanitàries que estableix l'article 6.
- b) L'usuari o usuària no té subscripta la pòlissa d'assegurances de responsabilitat civil del gos d'assistència que determina l'article 17.1.b.
- c) Hi ha un perill greu i imminent per a l'usuari o usuària, per a una tercera persona o per al propi gos.
- d) S'evidencien maltractaments al gos sancionables d'acord amb la Llei 22/2003, del 4 de juliol, de protecció dels animals.

2. La suspensió de la condició de gos d'assistència s'acorda amb la tramitació prèvia d'un expedient contradictori en què cal donar audiència a l'usuari o usuària, al centre d'ensinistrament responsable de la unitat de vinculació i, si escau, al propietari o propietària del gos.

3. Si el procediment de suspensió de la condició de gos d'assistència s'inicia per la causa indicada en l'apartat 1.a, cal l'informe del veterinari o veterinària que porti el control sanitari de l'animal.

4. L'acord de suspensió de la condició de gos d'assistència es notifica a l'usuari o usuària; al centre d'ensinistrament; al Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació per a fer-ne la inscripció i l' anotació, i, si escau, al propietari o propietària.

5. L'acord de suspensió de la condició de gos d'assistència comporta la retirada temporal del carnet oficial i del distintiu del gos.

6. L'usuari o usuària del gos, un cop acordada la suspensió de la condició de gos d'assistència, no pot exercir el dret d'accés a l'entorn acompanyat de l'animal. La utilització del gos contravenint als termes establerts en l'acord de suspensió pot donar lloc a l'exigència de responsabilitat a l'usuari o usuària segons el que determina l'article 26.3.g.

7. L'òrgan o l'organisme que designi el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials ha de deixar sense efecte l'acord de suspensió de la condició de gos d'assistència en els supòsits següents:

- a) Si l'usuari o usuària aporta el certificat veterinari acreditatiu del compliment de les condicions sanitàries, en el cas de la lletra a de l'apartat 1.
- b) Si l'usuari o usuària aporta la còpia de la pòlissa d'assegurances de responsabilitat civil, en el cas de la lletra b de l'apartat 1.

8. La resolució que deixa sense efectes l'acord de suspensió de la condició de gos d'assistència es notifica a l'usuari o usuària; al centre d'ensinistrament; al Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació per a fer-ne la inscripció i l' anotació, i, si escau, al propietari o propietària.

Article 9

Pèrdua de la condició de gos d'assistència

1. El gos d'assistència perd la seva condició per algun dels motius següents:
 - a) La mort de l'animal, certificada per una persona en exercici de la veterinària.
 - b) La renúncia escrita de l'usuari o usuària, o del pare o de la mare o de qui n'exerceixi la tutoria legal en el cas de les persones menors d'edat o incapacitades, presentada al centre d'ensinistrament responsable de la unitat de vinculació.
 - c) El finiment de la unitat de vinculació amb l'usuari o usuària, fet que ha d'ésser acreditat pel centre d'ensinistrament.
 - d) La incapacitat definitiva de l'animal per al compliment de les funcions per a les quals fou ensinistrat, acreditada pel centre d'ensinistrament.
 - e) Haver causat una agressió que hagi derivat en danys a persones o animals, sempre que s'hagi declarat la responsabilitat del gos per sentència ferma. A partir del moment en què es produeix l'agressió, el gos ha de portar morrió.
2. La pèrdua de la condició de gos d'assistència ha d'ésser declarada pel mateix òrgan que va emetre l'acreditació, amb la instrucció prèvia, si escau, d'un expedient contradictori en què cal donar audiència a l'usuari o usuària, al centre d'ensinistrament i, si escau, al propietari o propietària del gos.
3. En el cas de les lletres *b* i *c* de l'apartat 1, no escau la declaració de la pèrdua de la condició de gos d'assistència mentre no consti acreditada a l'expedient la impossibilitat que el gos conformi una altra unitat de vinculació.

Article 10

Efectes dels acords de suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència

1. L'acord de pèrdua de la condició de gos d'assistència comporta la retirada del carnet oficial, del distintiu i de la inscripció registral.
2. Els acords de suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència són immediatament executius, sens perjudici dels recursos que siguin procedents.

CAPÍTOL III

Drets i obligacions dels usuaris de gossos d'assistència

Article 11

Dret d'accés a l'entorn

1. L'usuari o usuària d'un gos d'assistència té reconegut el dret d'accés a l'entorn acompanyat de l'animal en els termes establerts en aquesta llei.
2. L'exercici del dret d'admissió resta limitat per les prescripcions d'aquesta llei.
3. El dret d'accés a l'entorn comporta la facultat de l'usuari o usuària d'accedir a tots els llocs, els locals, els establiments, els allotjaments, els transports i els espais públics o d'ús públic que determina l'article 12 acompanyat del gos d'assistència i en condicions d'igualtat amb la resta de ciutadans.
4. El dret d'accés a l'entorn empara la deambulació i la permanència als llocs, els espais i els transports que determina l'article 12, i també la permanència constant del gos al costat de l'usuari

o usuària, sense impediments o interrupcions que puguin impedir l'assistència correcta.

5. L'accés, la deambulació i la permanència del gos d'assistència als llocs, els espais i els transports en la manera que s'estableix en aquesta llei no pot implicar cap despesa addicional per a l'usuari o usuària, llevat que aquesta despesa sigui en concepte de contraprestació d'un servei específic avaluable econòmicament.

6. L'exercici del dret d'accés a l'entorn no es pot condicionar a l'atorgament de cap tipus de garantia per part de l'usuari o usuària del gos d'assistència.

Article 12

Determinació dels llocs, els locals, els establiments, els allotjaments, els transport si els espais públics o d'ús públic

Als efectes del que estableix l'article 11, els usuaris de gossos d'assistència poden accedir als espais següents, amb independència de llur titularitat pública o privada:

a) Llocs, locals i establiments d'ús públic:

- Els descrits en la normativa vigent en matèria d'espectacles, activitats recreatives i establiments públics.
- Els inclosos en la normativa vigent en matèria de serveis socials.
- Els centres d'esbarjo i temps lliure.
- Les instal·lacions esportives, incloses les piscines fins al marge de la zona d'aigua.
- Els centres oficials, inclosos els edificis judicials.
- Els centres d'ensenyament de tots els nivells, tant públics com privats.
- Els centres sanitaris i assistencials, tant públics com privats.
- Els despatxos i les oficines de professionals liberal.
- Els centres religiosos.
- Els museus i els locals d'ús públic o d'atenció al públic.
- Els espais d'ús general i públic de les estacions de qualsevol tipus de transport públic o d'ús públic, dels aeroports i dels ports.
- Qualsevol altre lloc, local o establiment d'ús públic o d'atenció al públic.

b) Allotjaments i altres establiments turístics: els hotels, els albergs, els campaments, els bungalows, els apartaments, els càmpings, els balnearis, els parcs aquàtics, d'atraccions, temàtics i zoològics, i els establiments turístics en general.

c) Transports públics: qualsevol tipus de transport col·lectiu d'ús públic en l'àmbit de les competències de les administracions catalanes i que dugui a terme el servei dins del territori de Catalunya.

d) Platges, rius, llacs i altres superfícies o masses d'aigua.

e) Espais naturals de protecció especial on es prohibeixi expressament l'accés amb gossos. Aquesta prohibició no és aplicable als usuaris de gossos d'assistència.

Article 13

Dret d'accés dels usuaris al món laboral

1. L'usuari o usuària d'un gos d'assistència no pot ésser discriminat en els processos de selecció laboral ni en l'acompliment de la seva tasca professional.

2. Al lloc de treball, l'usuari o usuària d'un gos d'assistència té dret a mantenir el gos al costat seu i en tot moment.

3. L'usuari o usuària d'un gos d'assistència té dret a accedir acompanyat del gos a tots els espais de l'empresa, l'organització o l'administració en què duu a terme la seva tasca professional, en les mateixes condicions que la resta de treballadors i amb les úniques restriccions que estableix aquesta llei.

Article 14

Exercici dels drets dels usuaris de gossos d'assistència:

En l'exercici del dret d'accés dels usuaris de gossos d'assistència al llocs, als espais i als transports enumerats en l'article 12 s'han d'observar les normes següents:

- a) L'usuari o usuària d'un gos d'assistència té preferència en l'ús dels espais reservats per a persones amb discapacitat en els transports públics o d'ús públic, que són seients adjacents al passadís o amb més espai lliure al voltant. El gos ha d'anar ajagut als peus o al costat de l'usuari o usuària.
- b) En els taxis es permet, com a màxim, l'accés de dos usuaris de gossos d'assistència, i el gos ha d'anar ajagut als peus dels usuaris.
- c) En la resta de mitjans de transport, l'empresa titular, en funció de la capacitat del vehicle, pot limitar el nombre de gossos d'assistència que hi poden accedir alhora.
- d) El gos no compta com a ocupant d'una plaça en cap tipus de transport dels relacionats en aquesta llei.
- e) L'usuari o usuària d'un gos d'assistència té preferència en l'ús de la llitera inferior quan utilitzi el servei de lliteres en els transports que disposin d'aquest servei. Per a poder exercir aquest dret, cal comunicar-ho en el moment de la reserva del bitllet a la companyia de transport que correspongui.

Article 15

Limitacions del dret d'accés a l'entorn dels usuaris de gossos d'assistència

1. L'usuari o usuària no pot exercir el dret d'accés a l'entorn reconegut en aquesta llei si es dona alguna de les circumstàncies següents:

- a) El gos d'assistència presenta signes evidents de malaltia, com ara deposicions diarriques, secrecions anormals o ferides obertes.
- b) El gos d'assistència presenta signes evidents de manca d'higiene.
- c) L'existència d'una situació de risc imminent i greu per a la integritat física de l'usuari o usuària del gos d'assistència o de terceres persones.
- d) La incoació del procediment de suspensió que disposa l'article 8, durant la tramitació d'aquesta suspensió.

2. La denegació del dret d'accés a l'entorn dels usuaris de gossos d'assistència fonamentada en l'existència d'alguna de les circumstàncies determinades en l'apartat 1 ha d'ésser duta a terme, en qualsevol cas, per la persona responsable del local, de l'establiment o de l'espai, la qual ha

d'indicar a l'usuari o usuària la causa que justifica la denegació i, si aquest ho requereix, fer-la constar per escrit

3. El dret d'accés a l'entorn dels usuaris de gossos d'assistència és prohibit als espais següents:

- a) Les zones de manipulació d'aliments i d'accés exclusiu del personal dels restaurants, els bars, les cafeteries i els altres llocs destinats a la restauració.
- b) Les sales d'operacions, els espais on es duen a terme les cures i els tractaments dels serveis d'urgències, les zones de cures intensives o qualsevol altra zona que per la seva funció hagi de restar en condicions higièniques especials.
- c) L'aigua de les piscines.

4. L'accés dels gossos d'assistència a l'aigua i a la sorra de les platges o a altres superfícies o masses d'aigua es regeix pel que estableixen les ordenances municipals corresponents sobre els animals de companyia.

Article 16

Dret d'accés a l'entorn dels ensinistradors i dels agents de socialització

1. Els ensinistradors i els agents de socialització dels centres oficialment autoritzats tenen els mateixos drets d'accés a l'entorn que la Llei atribueix als usuaris de gossos d'assistència, quan vagin acompanyats de gossos d'assistència durant les fases de socialització, ensinistrament, adaptació final i reeducació dels animals.

2. Els ensinistradors i els agents de socialització han d'acreditar llur condició mitjançant la documentació expedida pel centre d'ensinistrament.

3. Els ensinistradors i els agents de socialització de gossos d'assistència procedents d'una altra comunitat autònoma o d'un altre país tenen el mateix dret d'accés a l'entorn que estableix l'apartat 1, sempre que l'acreditació expedida pel centre o la institució de procedència hagi estat visada per l'òrgan o l'organisme competent per al reconeixement de gossos d'assistència a què fa referència l'article 4.1.

Article 17

Obligacions dels usuaris, els propietaris, els ensinistradors i els agents de socialització dels gossos d'assistència

1. Els usuaris de gossos d'assistència tenen les obligacions següents:

- a) Mantenir les condicions higièniques i sanitàries, de benestar i de seguretat que determina la legislació vigent en matèria de protecció dels animals i les que estableix l'article 6.
- b) Tenir subscrita una pòlissa d'assegurança de responsabilitat civil, fins al límit del cobriment de la

responsabilitat civil que determini el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials.

c) Mantenir col·locat en un lloc visible del gos el distintiu d'identificació.

d) Exhibir, a requeriment de les persones autoritzades, la documentació sanitària del gos d'assistència, que es concreta en el passaport europeu per a animals de companyia o en el document sanitari oficial, i la documentació acreditativa de la seva condició de gos d'assistència.

e) Mantenir el gos al costat seu, amb la subjecció que en cada cas convingui, en els llocs, els establiments, els allotjaments i els transports que especifica l'article 12.

f) Complir les condicions de cura i tractament de l'animal i les altres que el propietari o propietària del gos especifiqui en el contracte de cessió.

g) Utilitzar el gos d'assistència exclusivament per al compliment de les funcions pròpies del seu ensinistrament.

h) Complir i respectar les normes d'higiene i de seguretat a les vies i als llocs d'ús públic en la mesura que els permeti llur discapacitat.

i) Comunicar la desaparició de l'animal a l'ajuntament del municipi on estigui censat i al centre d'ensinistrament propietari del gos d'assistència en el termini de quaranta-vuit hores del fet. Totes dues comunicacions s'han de dur a terme de manera que en quedi constància.

j) Comunicar la desaparició de l'animal d'una manera immediata a la policia local o a qualsevol altre cos policial que tingui competències en el municipi.

2. El propietari o propietària del gos d'assistència resta subjecte a les obligacions determinades en les lletres *a* i *b* de l'apartat 1 amb relació als gossos que s'ensinistren. Si la cobertura de la pòlissa d'assegurança que l'usuari o usuària del gos d'assistència té subscripta encara és operativa, no cal subscriure'n cap altra.

3. Els ensinistradors i els agents de socialització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència són els responsables de complir les obligacions determinades en les lletres *e* i *h* de l'apartat 1 respecte als gossos propietat del centre d'ensinistrament mentre es trobin en fase d'ensinistrament i de socialització.

Article 18

Requeriment de documentació

Les persones autoritzades per a requerir la documentació que acredita la condició de gos d'assistència són:

a) Els funcionaris que determini el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials, els quals han de portar l'acreditació corresponent.

b) Els agents de l'autoritat estatal, autonòmica i local responsables de la vigilància dels llocs, els espais i els mitjans de transport habilitats per a l'accés d'usuaris de gossos d'assistència.

Article 19

Responsabilitat dels usuaris

L'usuari o usuària d'un gos d'assistència és responsable dels danys, els perjudicis i les molèsties que ocasioni a les persones, a altres animals, als béns, a les vies i els espais públics i al medi natural en general, d'acord amb el que estableix la legislació civil aplicable.

CAPÍTOL IV

Centres d'ensinistrament

Article 20

Requisits per a l'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència

1. Els centres d'ensinistrament, per a obtenir l'autorització que els acredita com a centres d'ensinistrament de gossos d'assistència, han de complir els requisits següents:

- a) Tenir personalitat jurídica pròpia o ésser un establiment d'una entitat amb personalitat jurídica.
- b) Comptar amb l'espai físic suficient per a l'exercici de l'activitat d'ensinistrament de gossos d'assistència.
- c) Complir la legislació vigent en matèria de salut i protecció dels animals i de medi ambient, i disposar de les llicències municipals preceptives.
- d) Estar vinculat a un nucli zoològic inscrit en el Registre de nuclis zoològics del departament competent en matèria de protecció d'animals.
- e) Disposar del personal mínim que s'especifica en l'apartat 2.
- f) Pertànyer, en condicions de ple dret, a alguna associació o federació europees o internacionals de gossos d'assistència. En el cas que el centre encara no hi pugui pertànyer en condicions de ple dret, disposa d'un termini de cinc anys a comptar des del dia de la sol·licitud com a centre reconegut per la Generalitat per a ésser-ne membre. Mentrestant, ha de pertànyer a alguna associació o federació europees o internacionals de gossos d'assistència com a membre temporal o observador.

2. El personal mínim de què ha de disposar un centre d'ensinistrament de gossos d'assistència és el següent:

- a) Un director o directora responsable del funcionament del centre d'ensinistrament.
- b) Un professional o una professional de l'ensinistrament de gossos d'assistència amb la qualificació que estableix la disposició addicional quarta, sens perjudici del que estableix la disposició transitòria segona, en el cas que presti els seus serveis en centres d'ensinistrament de Catalunya, i en el cas que presti els seus serveis en centres d'ensinistrament de fora de Catalunya, la qualificació que es derivi d'un títol o d'un certificat obtinguts en un procés de formació reconegut per una associació o per una federació internacionals de gossos d'assistència.
- c) Un veterinari o veterinària en exercici de la professió.
- d) Un psicòleg o psicòloga, per a dur a terme la tasca de valoració de la unitat de vinculació, sens perjudici del que estableixen els apartats 3 i 4.

3. Els professionals a què fan referència les lletres *c* i *d* de l'apartat 2 poden prestar llurs serveis en

el centre d'ensinistrament com a professionals autònoms, sens perjudici del que estableix l'apartat 4. En qualsevol cas, els veterinaris i els psicòlegs han d'estar vinculats al centre mitjançant un document en què constin els drets i les obligacions d'ambdues parts.

4. Si l'òrgan competent per a l'autorització de centres d'ensinistrament de gossos d'assistència a què fa referència l'article 23 valora la formació acadèmica de l'ensinistrador o ensinistradora o la formació i la preparació d'un altre o d'una altra terapeuta vinculat al centre i relacionat amb el món de la discapacitat i considera que té prou coneixements per a avaluar i controlar d'una manera adequada la unitat de vinculació, la figura del psicòleg o psicòloga a què fan referència els apartats 2.d i 3 no és exigible.

5. L'incompliment sobrevingut de les condicions establertes per a l'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència comporta, amb la instrucció prèvia de l'expedient contradictori corresponent, la pèrdua d'aquesta autorització i la cancel·lació de les dades del centre del Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació.

Article 21

Obligacions dels centres d'ensinistrament

Els centres d'ensinistrament tenen les obligacions següents:

- a) Garantir que els gossos d'assistència compleixen els estàndards d'ensinistrament que l'associació o federació europees o internacionals a què estiguin afiliats determinin com a mínims.
- b) Dur a terme, un cop l'any com a mínim, el control i el seguiment del funcionament de la unitat de vinculació.
- c) Facilitar al departament de la Generalitat i a la resta d'administracions públiques competents en matèria de protecció dels animals la documentació necessària per a l'exercici de llurs funcions d'inspecció.
- d) Requerir a l'usuari o usuària el certificat de discapacitat amb el dictamen tècnic i facultatiu del centre d'atenció a persones amb discapacitat o de l'ens competent.
- e) Requerir a l'usuari o usuària els informes especialitzats que consideri necessaris per a acreditar-ne la idoneïtat.

Article 22

Procediment d'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència

1. El procediment per a l'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència s'inicia amb la sol·licitud d'autorització que el titular o la titular del centre, o qui en tingui la representació legal, ha de presentar al departament competent en matèria de serveis socials.

2. A la sol·licitud d'autorització cal adjuntar la documentació acreditativa del compliment dels requisits necessaris per a l'autorització segons el que especifica l'article 20. No cal adjuntar-hi la documentació corresponent als tràmits que l'Administració ha de sol·licitar a altres departaments de la Generalitat o a l'administració local competent.

3. El termini per a dictar i notificar la resolució del procediment d'autorització d'un centre d'ensinistrament de gossos d'assistència és de sis mesos. Si un cop transcorregut aquest termini no se n'ha notificat la resolució expressa, s'entén que la sol·licitud ha estat desestimada per silenci administratiu.

4. El cessament d'activitats dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència ha d'ésser comunicat al departament competent en matèria de serveis socials.

Article 23

Òrgans competents per a l'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència:

1. Correspon al departament competent en matèria de serveis socials l'autorització oficial dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència.

2. L'òrgan o l'organisme competent per a dictar les resolucions d'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència és el que determina el conseller o consellera del departament competent en matèria de serveis socials.

3. El departament competent per a la tramitació i la resolució dels expedients d'autorització dels centres d'ensinistrament de gossos d'assistència ha de sol·licitar, si escau, informes sobre els requisits exigibles per a l'autorització als departaments competents en les matèries objecte d'autorització o llicència, i també als ajuntaments dels municipis i als òrgans de govern dels ens locals competents on es troben els dits centres.

TÍTOL II

Del règim sancionador

CAPÍTOL I

Infraccions i sancions

Article 24

Infraccions

L'incompliment del que disposa aquesta llei és infracció administrativa i ha d'ésser sancionat d'acord amb el que estableix aquest capítol.

Article 25

Subjectes responsables

1. Les persones físiques o jurídiques que duguin a terme, directament o indirectament, les accions o les omissions tipificades en aquesta llei són responsables de les infraccions administratives en concepte d'autors.

2. Responen solidàriament de les infraccions comeses les persones següents:

a) Les persones físiques o jurídiques que cooperin en l'execució de la infracció mitjançant una acció o una omisió sense la qual la infracció no s'hauria produït.

b) Les persones físiques o jurídiques que organitzin les activitats o explotin els establiments; les persones titulars de les llicències corresponents o, si escau, els responsables de l'entitat pública o privada titular del servei, quan no compleixin el deure de prevenir que una tercera persona cometi les infraccions tipificades en aquesta llei.

Article 26

Classificació de les infraccions

1. Les infraccions tipificades en aquesta llei es classifiquen en lleus, greus i molt greus.

2. Són infraccions lleus:

a) Dificultar l'exercici dels drets reconeguts en aquesta llei, sense arribar a vulnerar-los.

b) Incomplir qualsevol de les obligacions que l'article 17 imposa als usuaris, als propietaris, als ensinistradors i als agents de socialització de gossos d'assistència.

c) Incomplir els deures que l'article 21 estableix per als centres d'ensinistrament de gossos d'assistència.

3. Són infraccions greus:

a) Impedir l'accés, la deambulació o la permanència dels usuaris de gossos d'assistència a qualsevol dels llocs, locals, establiments, allotjaments, transports i espais determinats en l'article 12, si són de titularitat privada.

b) Percebre ingressos addicionals en concepte d'accés del gos d'assistència contravenint al que disposa l'article 11.5.

c) Fer servir, d'una manera fraudulenta, el distintiu d'identificació de gos d'assistència per a un gos que no en té l'acreditació.

d) Fer servir, d'una manera fraudulenta, el gos d'assistència sense ésser-ne ni l'usuari o usuària que forma la unitat de vinculació amb el gos, ni l'ensinistrador o ensinistradora ni l'agent de socialització.

e) Ensinistrar el gos sense tenir l'acreditació d'ensinistrador o ensinistradora.

f) No donar a l'animal l'atenció veterinària que determina aquesta llei.

g) Fer servir el gos després que l'òrgan administratiu corresponent n'hagi suspès la condició de gos d'assistència.

h) Dur a terme, un mínim de tres cops en dos anys, qualsevol de les conductes o accions tipificades com a infraccions lleus en l'apartat 2.

4. Són infraccions molt greus:

a) Impedir l'accés, la deambulació o la permanència dels usuaris de gossos d'assistència a qualsevol dels llocs, els locals, els establiments, els allotjaments, els transports i els espais determinats en l'article 12, si són de titularitat pública.

b) Privar d'una manera intencionada un usuari o usuària del seu gos d'assistència, si aquest fet no constitueix una infracció penal.

c) Dur a terme, un mínim de tres cops en dos anys, qualsevol de les conductes o accions tipificades com a infraccions greus en l'apartat 3.

Article 27

Sancions

Les infraccions tipificades en aquesta llei se sancionen amb les multes següents:

a) Les infraccions lleus, amb una multa de 300 a 600 euros.

b) Les infraccions greus, amb una multa de 601 a 3.000 euros.

c) Les infraccions molt greus, amb una multa de 3.001 a 9.000 euros.

Article 28

Graduació de les sancions

1. Per a determinar les sancions s'han de tenir en compte les circumstàncies següents:

a) L'existència d'intencionalitat o de negligència en els infractors.

b) La magnitud dels perjudicis causats.

c) La reincidència, en els termes que estableix l'apartat 2.

d) La transcendència social dels fets sancionats.

e) El risc produït.

f) La diligència exigible a l'infractor o infractora, segons la seva experiència i el coneixement que tingui de les seves funcions laborals.

g) El fet que hi hagi requeriment previ.

2. Als efectes d'aquesta llei, s'entén que hi ha reincidència quan es dicten dues resolucions fermes en el període de dos anys per la comissió d'infraccions de diferent o de la mateixa naturalesa.

Article 29

Prescripció d'infraccions i sancions

1. Les infraccions administratives establertes en aquesta llei prescriuen en els terminis següents:

a) Les lleus, al cap d'un any d'haver estat comeses.

b) Les greus, al cap de dos anys d'haver estat comeses.

c) Les molt greus, al cap de tres anys d'haver estat comeses.

2. Les sancions prescriuen en el termini d'un any a comptar des de la data en què les resolucions corresponents esdevenen fermes.

Article 30

Responsabilitat civil

La imposició d'una sanció no exclou la responsabilitat civil de l'infractor o infractora ni la indemnització, si escau, dels danys i els perjudicis que es puguin derivar de la conducta que ha estat objecte de sanció administrativa, d'acord amb la normativa vigent.

CAPÍTOL II

Competències i procediment en matèria de sancions

Article 31

Òrgans competents en matèria de sancions

1. Les competències d'incoació, tramitació i resolució dels expedients sancionadors emparats per aquesta llei corresponen a l'entitat o a l'òrgan que gestiona les prestacions en matèria d'assistència i serveis socials.

2. En la tramitació dels expedients sancionadors s'han de tenir en compte, si escau, els informes que puguin emetre els diferents departaments de la Generalitat afectats per raó de la matèria.

3. Els expedients sancionadors per faltes tipificades en la Llei 22/2003, del 4 de juliol, de protecció dels animals són tramitats i resolts pels òrgans determinats en la dita llei.

Article 32

Procediment aplicable en matèria de sancions

El procediment aplicable per a imposar les sancions establertes en aquesta llei és el previst, amb caràcter general, per a l'Administració de la Generalitat.

DISPOSICIONS ADDICIONALS

Primera

Identificació del gos d'assistència

El departament competent en matèria de serveis socials ha d'establir el contingut del carnet i del distintiu d'identificació del gos d'assistència que determina l'article 5.2.

Segona

Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació

1. Es crea el Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació, que s'adscriu al departament competent en matèria de serveis socials, sens perjudici del Registre general d'animals de companyia, adscrit al departament competent en matèria de protecció dels animals.

2. El departament competent en matèria de serveis socials ha d'establir per reglament la regulació del Registre de centres d'ensinistrament i unitats de vinculació.

Tercera

Conveni per a disposar de les dades sobre usuaris de gossos d'assistència

1. El departament competent en matèria de serveis socials ha de formalitzar un conveni amb el Consell del Col·legi de Veterinaris de Catalunya, o amb les entitats o els organismes que estiguin en possessió de les dades adequades, per a obtenir, introduir i compartir les dades de llurs registres que facin referència a usuaris de gossos d'assistència.

2. Les dades a què fa referència l'apartat 1 han de tenir en compte la perspectiva de gènere per a facilitar els estudis científics i estadístics i els informes de gènere, d'acord amb la normativa vigent sobre aquesta matèria, i han de respectar, en qualsevol cas, la normativa vigent en matèria de protecció de dades de caràcter personal.

Quarta

Creació de la qualificació professional d'ensinistrament de gossos d'assistència

1. El departament competent en matèria de qualificacions professionals ha de crear la qualificació professional d'ensinistrament de gossos d'assistència, i també la formació per mòduls associada, en el termini de dos anys a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei.

2. El departament competent en matèria de qualificacions professionals ha de dur a terme les mesures d'acció positiva, informació, orientació, motivació i assessorament, i altres procediments que facilitin i fomentin la presència de les dones en la formació i la professió d'ensinistrador o ensinistradora de gossos d'assistència.

Cinquena

Suport econòmic a les persones que necessiten el servei d'un gos d'assistència

El Govern, per mitjà del departament competent en matèria de serveis socials, pot donar suport econòmic als usuaris de gossos d'assistència, en les condicions que estableixin les convocatòries corresponents, per a la creació, el manteniment i el seguiment anual de la unitat de vinculació, d'acord amb les previsions pressupostàries. Cal prestar una atenció especial a cobrir les despeses de manteniment d'aquests gossos i els costos de les actuacions que, d'acord amb aquesta llei, són obligatòries per a obtenir i mantenir la condició de gos d'assistència.

Sisena

Campanyes de divulgació i sensibilització ciutadanes

El Govern ha de promoure campanyes informatives, divulgatives i educatives adreçades a la població en general i, amb un èmfasi especial, als centres d'ensenyament de tots els nivells, per a sensibilitzar els alumnes i educar-los en tot allò referent als usuaris de gossos d'assistència, amb l'objectiu d'assolir-ne la integració real i efectiva. Cal tenir en compte d'una manera especial els sectors de l'hostaleria, el comerç, els transports i els serveis públics i dur a terme altres accions

educatives adreçades a la població en general per a donar a conèixer el contingut d'aquesta llei.

Setena

Reconeixement de gossos d'assistència de fora de l'àmbit de Catalunya

1. Els usuaris de gossos d'assistència que tenen acreditats els gossos en una altra administració autonòmica o en un altre país de conformitat amb les normes que regeixen en llur lloc de residència i que romanen temporalment a Catalunya gaudeixen dels drets que estableixen aquesta llei i la normativa que la desplegui.
2. Els usuaris de gossos d'assistència que tenen acreditats els gossos en una altra administració autonòmica o en un altre país de conformitat amb les normes que regeixen en llur lloc de procedència i que estableixen llur residència legal a Catalunya han d'acreditar els gossos segons el procediment que estableix aquesta llei.
3. Les persones residents a Catalunya que adquireixin el gos d'assistència en una altra comunitat autònoma o país resten subjectes a l'obligació que estableix l'apartat 2.

Vuitena

Accessibilitat universal

El compliment de la garantia de l'accessibilitat que aquesta llei disposa per als usuaris de gossos d'assistència s'entén sens perjudici del que, amb caràcter general, estableix la legislació aplicable en matèria d'accessibilitat.

Novena

Procediments d'adquisició, suspensió i pèrdua de la condició de gos d'assistència

Els procediments que estableixen els articles 4, 8 i 9 s'han de tramitar de conformitat amb la Llei de l'Estat 30/1992, del 26 de novembre, de règim jurídic de les administracions públiques i del procediment administratiu comú, i la Llei 13/1989, del 14 de desembre, d'organització, procediment i règim jurídic de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, amb les especificitats pròpies de la present llei.

DISPOSICIONS TRANSITÒRIES

Primera

Reconeixement de gossos d'assistència

1. Els gossos pigall ensinistrats o adquirits a institucions internacionals reconegudes i atorgats a llurs usuaris per l'Organització Nacional de Cecs d'Espanya (ONCE) tenen reconeguda automàticament la condició de gos d'assistència. No obstant això, i en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, els usuaris han de sol·licitar l'adequació de l'acreditació de llurs gossos als requisits de reconeixement i d'identificació que s'hi estableixen.
2. Els propietaris i els usuaris d'altres tipus de gossos d'assistència existents en el moment de l'entrada en vigor d'aquesta llei han d'adequar-los, en el termini d'un any, a les condicions establertes en aquesta llei perquè se'ls pugui ratificar la condició de gos d'assistència.

Segona

Professionals de l'ensinistrament sense qualificació professional reconeguda oficialment

1. Mentre no s'implanti la qualificació professional reconeguda oficialment d'ensinistrament de gossos d'assistència a què fa referència la disposició addicional quarta, poden exercir com a professionals en els centres reconeguts d'ensinistrament de gossos d'assistència les persones que estiguin inscrites en el registre provisional que la Generalitat ha de crear a aquest efecte i que compleixin algun dels requisits següents:

- a) Acreditar experiència durant un mínim de dos anys duent a terme tasques d'ensinistrament d'algun dels tipus de gossos d'assistència.
- b) Tenir un títol o un diploma d'ensinistrament d'algun dels tipus de gossos d'assistència expedit per una escola nacional o estrangera de prestigi reconegut.

2. Un cop implantada la qualificació professional d'ensinistrament de gossos d'assistència, i utilitzant-la com a referent, s'ha d'iniciar un procés d'acreditació de competències per a la certificació de la competència professional.

Tercera

Adaptació de les ordenances municipals

Les administracions locals, en el termini d'un any a comptar de l'entrada en vigor d'aquesta llei, han de modificar les ordenances i adequar-les al que s'hi estableix.

DISPOSICIÓ DEROGATÒRIA

Es deroga la Llei 10/1993, del 8 d'octubre, que regula l'accés a l'entorn de les persones amb disminució visual acompanyades de gossos pigall.

DISPOSICIONS FINALS

Primera

Desplegament, aplicació i compliment de la Llei

Es faculta el Govern i el departament competent en matèria de serveis socials perquè, en l'àmbit de llurs competències respectives, dictin les disposicions necessàries per al desplegament, l'aplicació i el compliment d'aquesta llei.

Segona

Altres malalties i tipus de gossos d'assistència

1. Als efectes del que estableixen els articles 1, 2.h, 2.m i 3.d, es faculta el departament competent en matèria de serveis socials perquè reconegui altres malalties que justifiquin la possibilitat d'optar a l'ús d'un gos d'assistència.

2. Es faculta el departament competent en matèria de serveis socials perquè amplii els tipus de gossos d'assistència que estableix l'article 3 quan tingui constància que l'ensinistrament en noves variants d'assistència ha assolit resultats positius.

Tercera

Pròrroga de l'habilitació dels professionals de l'ensinistrament

El Govern, un cop implantada la qualificació professional d'ensinistrament de gossos d'assistència, pot, per raons d'interès general, prorrogar l'habilitació concedida a les persones a què fa referència la disposició transitòria segona.

Quarta

Actualització de les sancions pecuniàries

Es faculta el Govern per a actualitzar els imports de les sancions pecuniàries establertes per aquesta llei.

Cinquena

Entrada en vigor de la Llei

Aquesta llei entra en vigor al cap de dos mesos d'haver estat publicada en el *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*.

Per tant, ordeno que tots els ciutadans als quals sigui d'aplicació aquesta llei cooperin al seu compliment i que els tribunals i les autoritats als quals pertorqui la facin complir.

5.5 Instrucció de la Direcció General de Trànsit (DGT)

Instrucció 09/s 110. Transport de gossos pigall, que acompanyen a persones cegues o amb discapacitat visual.

Per al transport d'animals s'utilitzen diversos dispositius, com xarxes, barres separadores, arnesos de seguretat,... per tal d'evitar qualsevol possible interferència entre l'animal i el conductor. Tot i així, aquests sistemes, molt eficaços en general, poden no ser adequats pel transport de determinats animals, que per les seves característiques, ensinistrament o funció requereixen d'un tracte específic. Aquest és el cas dels gossos pigall que acompanyen a les persones cegues o amb discapacitat visual. La conducta d'aquests animals està dirigida a proporcionar als seus usuaris la màxima seguretat i autonomia. Per això són cuidadosament entrenats en la realització de diverses situacions de la vida quotidiana, entre d'altres l'accés, permanència i sortida de vehicles, que s'ha d'integrar perfectament en el conjunt de comportaments apresos per l'animal. Així doncs, la manera més segura i adequada en que poden ser transportats aquests animals és la següent: - Estirat al terra del vehicle, als peus de l'usuari. - Subjectat pel propietari mitjançant la pròpia corretja, mantenint el contacte físic amb l'animal durant tot el trajecte. D'aquesta manera, al mateix temps que s'eviten les interferències entre el conductor i l'animal transportat, s'afavoreix la tasca que té el gos com a auxiliar de les persones cegues o amb discapacitat visual. Aquesta també és la forma de viatjar als transports públics, prevista en algunes de les normes sobre

integració social de les persones amb discapacitat, accessibilitat i supressió de barreres, que han dictat les Comunitats Autònomes i l'Estat (Real Decret 3250/1893. Els agents encarregats de la vigilància del tràfic s'hauran d'abstenir a formular la denúncia per infracció quan els gossos guia o els cadells en procés d'ensinistrament siguin transportats en els vehicles en les condicions anteriorment descrites.

6. ENQUESTA POBLACIÓ GENERAL

6.1 Enquesta i respostes

1 - Sexe:

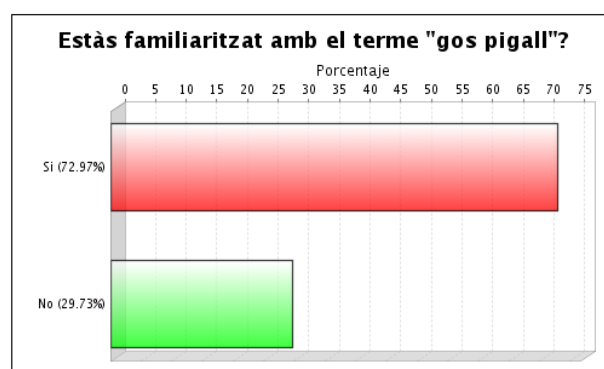
	Respuestas total	Porcentaje
Home	27	36,49%
Dona	47	63,51%
Total	74	

2 - Edat:

	Respuestas total	Porcentaje
15-20	6	8,11%
21-25	40	54,05%
26-30	16	21,62%
31-40	12	16,22%
41-50	0	0%
Més de 50	0	0%
Total	74	

3 - Estàs familiaritzat amb el terme "gos pigall"?

	Respuestas total	Porcentaje
Si	54	72,97%
No	22	29,73%
Total	74	

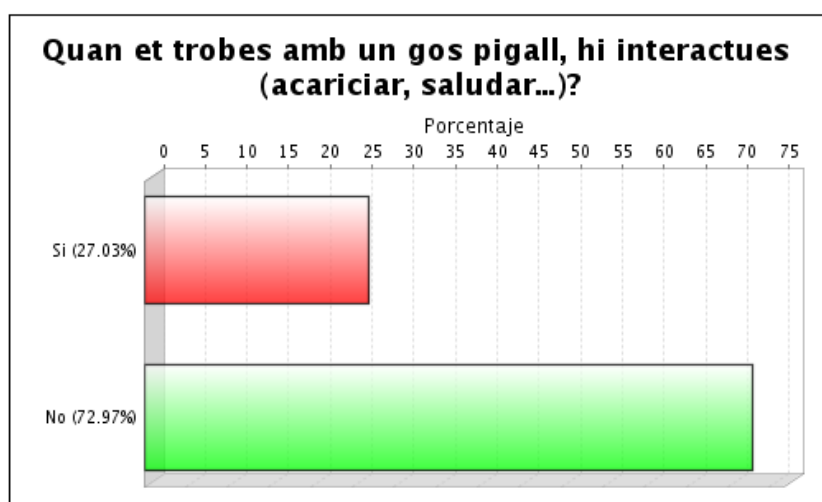

4 - Creus que són realment positius per a les persones que necessiten de la seva assistència?

	Respuestas total	Porcentaje
Si	74	100%
No	1	1,35%
Total	74	

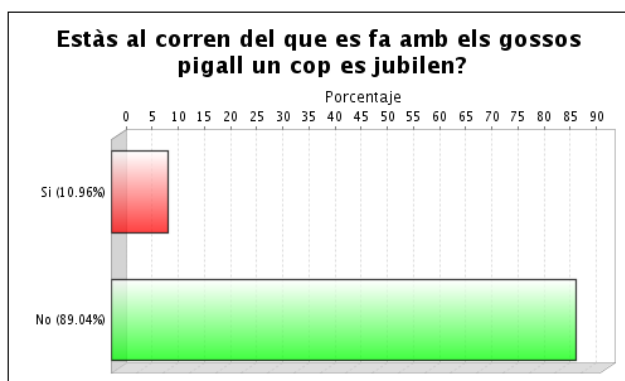
5 - Quan et trobes amb un gos pigall, hi interactues (acariciar, saludar...)?

	Respuestas total	Porcentaje
Si	20	27,03%
No	54	72,97%
Total	74	

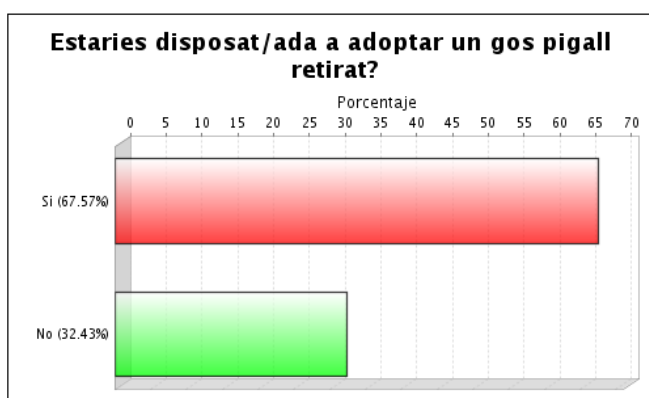
6 - Estàs al corrent del que es fa amb els gossos pigall un cop es jubilen?

	Respuestas total	Porcentaje
Si	8	10,96%
No	65	89,04%
Total	73	

7 - Estaries disposat/ada a adoptar un gos pigall retirat?

	Respuestas total	Porcentaje
Si	50	67,57%
No	24	32,43%
Total	74	

6.2 Interpretació dels resultats

La majoria dels nostres enquestats són dones, amb edat compresa entre els 21 i els 25 anys.

Ens hem adonat, comentant amb els enquestats, que una gran part d'ells no estava familiaritzat amb el terme gos pigall per un problema relacionat amb la paraula pigall. En canvi, si que coneixien el terme gos guia. Un cop solucionaven el problema, contestaven l'enquesta.

Gaire bé el 100% dels individus que ens han respost creu que aquests animals realitzen una funció positiva per als seus usuaris.

Un 30% (percentatge que considerem bastant elevat) interactua amb els gossos pigall. Això ens indica que la gent no està massa informada sobre com ha d'actuar davant de la presència d'un gos guia, la qual seria;

- Mai s'ha de distreure a un gos guia quan està treballant
- Mai se li ha d'oferir menjar
- Ningú ha de sentir por davant un gos d'assistència: són animals dòcils i molt ben educats
- No deixar solt al seu gos quan s'acosti a una persona amb discapacitat visual amb el seu gos guia. Els gossos es "saluden", amb major o menor efusivitat, i poden provocar algun que altre accident
- No tocar l'arnés d'un gos pigall, només ho pot fer el seu usuari

- La salut d'un gos guia es excel·lent i el seu control veterinari exhaustiu, pel que no s'ha de témer de res
- Totes les persones amb discapacitat visual acompanyades de gossos pigall tenen garantit, mitjançant disposicions legals, l'accés a llocs, allotjaments, locals i transports públics

La majoria dels enquestats no sap què es fa amb els gossos pigall quan es jubilen, però estarien disposats a adoptar-ne un donat aquell moment. Per tant, si es donés la opció a qualsevol persona d'adoptar-los, podrien viure els seus últims anys en una casa amb una família.

7. CONCLUSIÓ

En qüestió de pocs anys, l'ús del gos pigall s'ha anat regulant i normalitzant en la societat. És notori que aquest animal és molt útil per a les persones amb algun tipus de necessitat especial, i aquest fet es tradueix en la societat actual amb un gran respecte i consideració envers els mateixos.

Per altra banda, també han augmentat el número de centres especialitzats en l'ensinistrament de gossos pigall, les ajudes per part de les administracions i la disponibilitat d'informació i facilitat d'accés que en requereixen els usuaris.

La legislació vigent, ha ajudat en resum, a facilitar la vida quotidiana dels usuaris. Aquesta, per una banda és molt positiva com ja hem dit pel que fa a mobilitat, però en el moment de sol·licitar l'adquisició d'un animal, les coses ja no són tan fàcils. Els processos que imposa cada Comunitat Autònoma són llargs i ferragossos. Trobem que són tràmits que caldria agilitzar ja que s'estenen molt en el temps.

Tot i que creiem que són molt positius, també val a dir que el fet d'adquirir un gos pigall i establir la relació ideal per al bon funcionament d'ambdós és una qüestió prou complicada. Es sumen factors com la dedicació, la constància i la perseverança de la persona amb la discapacitat, que s'ha d'enfrontar diàriament a situacions hostils gens agradables que tampoc li faciliten les coses.

És evident que l'ús d'un gos pigall enfront l'ús d'un bastó és una gran avantatge. Les persones que els utilitzen guanyen seguretat en ells mateixos ja que no depenen d'un estri "inanimat" sinó que depenen d'un altre ésser viu que disposa d'allò que ells en són privats: la visió. Per tant, les diferències són significatives. També val a dir, com a conclusió final, que més enllà de la funció intrínseca que desenvolupen els gossos pigall, la relació i l'estima que se'n genera és molta i per tant, també, molt important.

ANNEXES

Annex 1:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
 i Família**

Núm. d'expedient Any

Sol·licitud d'acreditació d'un gos d'assistència i la unitat de vinculació

Dades d'identificació de la persona usuària del gos d'assistència

Nom	Primer cognom	Segon cognom
Tipus d'identificació ☐ DNI / NIF ☐ NIE		Número identificador del document – lletra
Sexe ☐ Home ☐ Dona		Data de naixement

Adreça

Tipus de via (plaça, carrer, etc.)		Nom de la via		
Número	Bloc	Escala	Pis	Porta
Codi postal		Població		
Telèfon fix		Telèfon mòbil	Adreça electrònica	

Adreça a l'efecte de notificació (només empleneu-ho en el cas de ser diferent de l'adreça de l'apartat anterior)

Tipus de via (plaça, carrer, etc.)		Nom de la via		
Número	Bloc	Escala	Pis	Porta
Codi postal		Població		
Telèfon fix		Telèfon mòbil	Adreça electrònica	

Dades d'identificació de la persona representant legal

(només en el cas que la persona titular sigui menor d'edat o incapacitada legalment)

Nom	Primer cognom	Segon cognom
Tipus d'identificació ☐ DNI / NIF ☐ NIE		Número identificador del document – lletra
Tipus de vincle amb l'usuari		Data de naixement

Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres

Dades del gos d'assistència

Nom del gos

Tipus de Servei:

 Guia o pigall
 Servei
 Senyalització de sons
 Avis
 Per a persones amb trastorns de l'espectre autista

Data de naixement

Raça

Pelatge:
Color

Tipus de pel

Número de xip

Dades del centre d'ensinistrament responsable de la unitat de vinculació

Nom del centre / entitat

Localitat/País

Associació o federació europea o internacional a la qual pertany

Número de registre de l'ICASS/Referència registral de l'administració competent en cas de fora de Catalunya

Sol·licito l'acreditació del gos d'assistència i registre de la unitat de vinculació, les dades dels quals han estat manifestades en aquest escrit.

Població

Data

Signatura de la persona usuària o representant legal

Signatura de la persona titular i segell de l'entitat/centre

Autoritzo el Departament de Benestar Social i Família a consultar les meves dades a altres administracions o organismes per comprovar si compleixo les condicions requerides per accedir a l'objecte d'aquesta sol·licitud i pugui consultar-les durant la seva vigència.

Si **no voleu** donar aquesta autorització, senyaleu la casella següent:

Autoritzo el Departament de Benestar Social i Família a facilitar les dades aportades quan una altra administració o organisme les requereixi per fer els tràmits en què sóc part interessada.

Si **no voleu** donar aquesta autorització, senyaleu la casella següent:

Declaro que estic informat/ada del contingut de l'apartat de comunicació que consta en aquesta sol·licitud.

Població

Data

Signatura de la persona usuària o representant legal

Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres

Documents que cal adjuntar a la sol·licitud

1. DNI/NIF/NIE de la persona usuària i de la persona representant legal, si escau. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada). (1)
2. Dues fotografies a color de la persona usuària amb el gos d'assistència (mides 4,5 cm x 3,5 cm).
3. Document sanitari oficial o passaport europeu que acrediti que el gos compleix les condicions higièniques i sanitàries. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
4. Informe signat pel representant legal de l'entitat o director del centre d'ensinistrament declarant que la unitat de vinculació compleix els requisits de la llei pel que fa a l'ensinistrament i a la seva idoneïtat.
5. Acreditació del gos d'assistència, de l'administració de fora de Catalunya en cas que s'hagi ensinistrat en una altra comunitat autònoma o país.
6. Contracte de cessió del gos i/o de seguiment de la unitat de vinculació per part del centre. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
7. Pòlissa d'assegurança del gos. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
8. En cas que el centre d'ensinistrament es trobi situat fora de Catalunya, documentació que l'acrediti com a membre de ple dret d'una associació o federació internacional de gossos d'assistència. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
9. Certificat veterinari de la identificació electrònica (microxip) del gos. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).

Comunicació del Departament de Benestar Social i Família

1. En compliment de l'art. 5 de la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, us informem que les dades personals que proporcioneu s'incorporaran al fitxer "Sistema atenció persones disminuïdes" per gestionar aquesta sol·licitud i fer-ne el seguiment.

La responsable del fitxer és la direcció general de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials i les dades recollides s'emmagatzemaran amb les mesures de seguretat i confidencialitat establertes legalment.

Teniu dret a accedir a les dades facilitades, rectificar-les, cancel·lar-les i a oposar-vos al seu tractament, en les condicions previstes per la legislació vigent. Per exercir aquests drets, heu d'adreçar un escrit a la direcció general de l'Institut Català d'Assistència i Serveis Socials (plaça de Pau Vila, 1, 08039 Barcelona).

2. El termini màxim de resolució i notificació d'aquesta sol·licitud administrativa és de 3 mesos a comptar des de l'endemà de la data de presentació de la sol·licitud, i el sentit del silenci administratiu és desestimatori. (Article 43.2 de la Llei 30/1992).

(1) En cas que autoritzeu el Departament de Benestar Social i Família a consultar les vostres dades a una altra administració o organisme, no caldrà que aporteu aquesta documentació.

Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres

Annex 2:

Generalitat de Catalunya
**Departament de Benestar Social
 i Família**

Núm. d'expedient Any

Sol·licitud d'autorització de centres d'ensinistrament de gossos d'assistència

Dades d'identificació de l'entitat /centre sol·licitant

Nom de l'entitat /centre CIF

Número de registre de l'entitat jurídica

Representant legal de l'entitat NIF / NIE

Adreça de l'entitat /centre

Tipus de via (plaça, carrer, etc.) Nom de la via

Número Bloc Escala Pis Porta

Codi postal Població

Telèfon Fax Adreça electrònica Pàgina Web

Especialitat de gossos que ensinistra

Guia o pigall Servei Senyalització de sons Avis Per a persones amb trastorns de l'espectre autista

Associació o federació europea o internacional a la qual pertany

Dades del nucli zoològic

Nom

Número de registre

Llicència

Director o directora NIF / NIE

Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres

Adreça del nucli zoològic

Tipus de via (plaça, carrer, etc.)		Nom de la via		
Número	Bloc	Escala	Pis	Porta
Codi postal		Població	COORDENADES UTM	
Telèfon		Fax	Adreça electrònica	

Sol·licito l'autorització del centre d'ensinistrament, les dades del qual han estat manifestades en aquest escrit.

Declaro que estic informat/ada del contingut de l'apartat de comunicació que consta en aquesta sol·licitud.

Població	Data
----------	------

Signatura del/de la representant legal de l'entitat/centre

Segell de l'entitat/centre

Documents que cal adjuntar a la sol·licitud

1. Estatuts de l'entitat. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
2. CIF del centre/entitat. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
3. Memòria del centre/entitat descriptiva de l'espai físic on s'exerceix l'activitat d'ensinistrament, l'horari d'activitat del centre, i el personal del que disposa el centre i, en el seu cas, el compliment de la disposició transitòria segona de la llei 19/2009.
4. Document acreditatiu de que el centre/entitat està adscrit de ple dret o és membre temporal d'una associació o federació europea o internacional de gossos d'assistència. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
5. Documents que acreditin el compliment de la legislació vigent en matèria de salut de protecció dels animals i del medi ambient. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
6. Acreditació de la vinculació a un nucli zoològic registrat al departament competent en matèria de protecció d'animals. (Original i fotocòpia, o fotocòpia compulsada).
7. Certificació del registre del nucli zoològic.

Comunicació del Departament de Benestar Social i Família

El termini màxim de resolució i notificació d'aquesta sol·licitud administrativa és de 6 mesos a comptar des de l'endemà de la data de presentació de la sol·licitud, i el sentit del silenci administratiu és desestimatori. (Article 22.3, Llei 19/2009).

Àrea de Promoció de l'Accessibilitat i de Supressió de Barreres

Annex 3:

 SOLICITUD DE PERRO-GUÍA.		
Datos personales del solicitante:		
Apellidos		
Nombre		
Fecha nacimiento		
DNI nº	Nº afiliado	
Centro de adscripción		
Domicilio		
Población	Código postal	
<ul style="list-style-type: none"> • Casa • Trabajo • Móvil 		
Correo electrónico		
¿Dónde desearía realizar el curso?		
FOTOGRAFÍA DE CUERPO ENTERO <i>(Medida estándar)</i>	Escuela de MADRID.	
	Escuela de ROCHESTER.	
	Renovación	
	Primera solicitud	

Fecha con letra

Fdo.:

El solicitante consiente que los datos reseñados en este documento y en su correspondiente expediente se incorporen a un fichero mecanizado que será utilizado exclusivamente por la ONCE y la FOPG para el tratamiento derivado de la solicitud, y cuya responsable es la Dirección General de la ONCE, con domicilio en la Calle Prado 24, Madrid (28014), en donde puede ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición que legalmente le asiste.

INFORME SOCIAL "SOLICITUD DE PERRO-GUÍA"

Datos personales del solicitante:

Apellidos

Nombre

Cumplimentar por el trabajador social:

¿Qué tipo de vivienda tiene?

• Bloque de viviendas	☐	Ascensor	☐	☐
• Bloque de viviendas con urbanización	☐	Ascensor	☐	☐
• Adosado con patio	☐			
• Unifamiliar	☐			
• OTROS (especificar)	☐	<input type="text"/>		

¿De qué tipo de lugar dispondría para las evacuaciones del perro?

En domicilio

En trabajo/Centro de estudios.

2. Césped

3. Tierra

4. Asfalto

5. Pipi-can

6. Otros

• Césped

• Tierra

• Asfalto

• Pipi-can

• Otros

Características de la Unidad de convivencia:

Parentesco	Fecha nacimiento	Actividad	Discapacidad
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

¿Es algún miembro de la familia reticente a la convivencia con el perro-guía?

SI	(especificar): <input type="text"/>
NO	<input type="text"/>

¿Se detecta por parte del solicitante tener algún reparo o prevención al contacto con los perros?

SI	(especificar): <input type="text"/>
NO	<input type="text"/>

¿Por qué motivos solicita un perro-guía?

¿Qué ventajas cree que le reportará el perro-guía?

¿Qué desventajas?

¿Esta dispuesto a asumir los gastos inherentes al mantenimiento de un perro-guía (alimentación, gastos veterinarios, imprevistos, etc....)?

SI

NO

¿Tiene o ha tenido perros en el domicilio familiar?

SI

¿Cuándo/cuantos?:

NO

¿Tiene actualmente algún animal doméstico en su domicilio?

SI

¿Cuál?:

NO

Tipo de empresa. / Trabajo que desempeña.

Si el solicitante trabaja/estudia, ¿hay algún problema para que el perro permanezca con él?

SI

¿Cuál?:

NO

Si es vendedor de cupón, especifique las características del punto de venta.

Origen de la información sobre la adquisición del perro-guía.

- Personas que utilizan perro-guía.
- Profesionales de la ONCE o la Fundación ONCE PERRO-GUÍA.
- Publicaciones (folletos).
- Otras fuentes.

Observaciones

Fecha

Trabajador Social de la ONCE

Fdo.:

El solicitante consiente que los datos reseñados en este documento y en su correspondiente expediente se incorporen a un fichero mecanizado que será utilizado exclusivamente por la ONCE y la FOPG para el tratamiento derivado de la solicitud, y cuya responsable es la Dirección General de la ONCE, con domicilio en la Calle Prado 24, Madrid (28014), en donde puede ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición que legalmente le asisten

INFORME DE ORIENTACIÓN Y MOVILIDAD "SOLICITUD DE PERRO-GUÍA"

Datos del profesional que realiza el informe:

Apellidos

Nombre

Centro de adscripción

Datos del solicitante:

Apellidos

Nombre

Preguntas directas "INTERIOR":

1) ¿Cómo se desplaza?

- Sin ayudas.
- Con guía vidente.
- Con bastón de movilidad.
- Perro-guía.

2) ¿Ha recibido entrenamiento en OYM?

SI	(Año en que recibió el mismo):
NO	

3) Nivel de movilidad independiente:

- Generalmente necesita ir acompañado.
- Autónomo en interiores conocidos.
- Autónomo en itinerarios concretos (domicilio, trabajo ...)
- Autónomo en cualquier entorno.

4) Describa los trayectos que realiza habitualmente:

- Duración del trayecto y frecuencia:
- Descripción del recorrido con especificaciones de tiempos desde la salida hasta el destino:

5) ¿Se desplaza de forma habitual por zonas sin aceras a pie de carretera?

SI
NO

6) Es frecuente en sus rutas habituales la existencia de:

- Zonas peatonales.

- Grandes espacios abiertos.
- Animales incontrolados.
- Restos de basura.
- Vías férreas.
- Otros.

(Especificar):

7) ¿Se desplaza de forma habitual en transporte público?

SI	(Frecuencia):
NO	

8) ¿Cuáles de forma autónoma?

- Autobús.
- Tren.
- Metro.
- Otros

	(Especificar):
--	----------------

9) ¿Qué tipo de calzado utiliza habitualmente?

- Deportivo.
- Tacón.
- Suela.
- Otros

	(Especificar):
--	----------------

Deficiencia visual y situación:

10) Discapacidad Visual.

- Total.
- Parcial.

11) Agudeza Visual de lejos.

- Ojo derecho.
- Ojo izquierdo.

12) ¿Distingue visualmente objetos tales como: bolardos, papeleras, árboles...?

SI
NO
A veces:
(Especificar):

13) ¿Tiene problemas cuando en sus desplazamientos se encuentra con cambios de iluminación?

SI
NO
(Especificar):

A veces:	(Especificar):

Observación en EXTERIORES:

14) Tomando como referencia una acera de más de 150 cm. de ancho, poco transitada y sin muchos obstáculos, determine:

<ul style="list-style-type: none"> Longitud de paso (de talón a talón en cm.) 	
<ul style="list-style-type: none"> Velocidad de la marcha (con bastón, cuantos pasos da en 30'') 	
<ul style="list-style-type: none"> Acompañado con guía vidente que se adapte a la velocidad del solicitante ¿Cuantos pasos recorre en 30''? 	

15) Mantiene la línea recta en su desplazamiento:

SI	
NO	
Especificar si se desvía:	
<ul style="list-style-type: none"> Hacia la derecha. 	
<ul style="list-style-type: none"> Hacia la izquierda. 	
<ul style="list-style-type: none"> Erráticamente. 	

16) ¿Cuál es su posición?

Parado:

<ul style="list-style-type: none"> Erguido 	
<ul style="list-style-type: none"> Encorvado 	
<ul style="list-style-type: none"> Inclinado hacia: 	
<ul style="list-style-type: none"> Izquierda 	
<ul style="list-style-type: none"> Derecha 	
<ul style="list-style-type: none"> Adelante 	
<ul style="list-style-type: none"> Atrás 	
<ul style="list-style-type: none"> Otras posiciones anómalas 	(especificar):

Caminando:

<ul style="list-style-type: none"> Erguido 	
<ul style="list-style-type: none"> Encorvado 	
<ul style="list-style-type: none"> Inclinado hacia: 	
<ul style="list-style-type: none"> Izquierda 	
<ul style="list-style-type: none"> Derecha 	
<ul style="list-style-type: none"> Adelante 	

	Atrás	☐
	• Otras posiciones anómalas	☐ (Especificar): <input type="text"/>
17) ¿Pierde el equilibrio a la hora de subir/bajar bordillos?		
	SI	(Especificar): <input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>
	A veces:	(Especificar): <input type="text"/>
18) ¿Recupera fácilmente la posición de equilibrio ante situaciones inesperadas?		
	SI	<input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>
19) Caminando con su auxiliar de movilidad, ¿detecta cambios de textura en el suelo?		
	SI	<input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>
	A veces:	(Especificar): <input type="text"/>
20) Caminando con guía vidente, ¿detecta cambios de textura en el suelo?		
	SI	<input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>
	A veces:	(Especificar): <input type="text"/>
21) En sus trayectos habituales, ¿tiene necesidad de usar escaleras/rampas mecánicas?		
	SI	<input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>
22) Reacción ante escaleras fijas.		
	• Seguridad.	☐
	• Inseguridad.	☐
	• Miedo.	☐
23) Reacción ante escaleras mecánicas.		
	• Seguridad.	☐
	• Inseguridad.	☐
	• Miedo.	☐
24) ¿Es capaz de realizar un recorrido siguiendo las instrucciones recibidas?		
	SI	<input type="text"/>
	NO	<input type="text"/>

Observaciones:	
----------------	--

25) Una vez finalizado el recorrido ¿Es capaz de volver al punto de partida?

SI	
NO	
Observaciones:	

26) ¿En sus desplazamientos utiliza la pared como referencia constante?

SI	
NO	
Especifique:	

27) ¿Es capaz de discriminar sonidos durante la marcha?

SI	
NO	
A veces:	(Especificar:)

28) ¿Tiene dificultad en localizar la fuente del sonido?

SI	
NO	
A veces:	(Especificar:)

29) ¿Interpreta adecuadamente las secuencias de tráfico reguladas por semáforo?

<ul style="list-style-type: none"> • En calles de sentido único de circulación. • En calles de doble sentido • A veces 	<table border="1"> <tr><td></td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td>(Especificar:)</td></tr> </table>			(Especificar:)
(Especificar:)				

30) ¿Sabe el momento correcto para cruzar en calles donde no existe semáforo?

<ul style="list-style-type: none"> • En calles de sentido único de circulación. • En calles de doble sentido • A veces 	<table border="1"> <tr><td></td></tr> <tr><td></td></tr> <tr><td>(Especificar:)</td></tr> </table>			(Especificar:)
(Especificar:)				

31) Desde su punto de vista profesional, ¿cree que el perro-guía es el auxiliar de movilidad adecuado para el solicitante?

32) Observaciones.

Técnico de Rehabilitación de la ONCE

Fdo.:

El solicitante consiente que los datos reseñados en este documento y en su correspondiente expediente se incorporen a un fichero mecanizado que será utilizado exclusivamente por la ONCE y la FOPG para el tratamiento derivado de la solicitud, y cuya responsable es la Dirección General de la ONCE, con domicilio en la Calle Prado 24, Madrid (28014), en donde puede ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición que legalmente le asisten.

INFORME MÉDICO "SOLICITUD DE PERRO-GUÍA"

Datos del profesional que realiza el informe:

Apellidos

Nombre

Centro de adscripción

Datos del solicitante:

Apellidos

Nombre

– Datos físicos del solicitante:

Peso		Kg.
Talla		cm.
Dinamometría:		
Mano derecha		
Mano izquierda		
Tensión arterial		mmhg.
Frecuencia cardiaca		lpm.

– ¿Padece alguna enfermedad infecto-contagiosa?

SI	(Especifique):
NO	

– ¿Padece o ha padecido alguna enfermedad que pudiera afectar a su motricidad?

SI	(Especifique):
NO	

– ¿Padece...?

Crisis de alergia:

SI	(Especifique):
NO	

Procesos de tipo asmático:

SI	(Especifique):
NO	

Mareos:

SI	(Especifique):
----	----------------

NO

Crisis epilépticas:

SI	(Especifique):
----	----------------

NO

– ¿Sufre algún tipo de problema cardiaco?

– ¿Padece diabetes? ¿Qué tipo de tratamiento sigue? ¿Esta compensada?

SI	(Especifique):
----	----------------

NO

– ¿Sigue alguna dieta especial? (Especificar):

– ¿Está sometido a tratamiento médico de manera continuada?

SI	(Especifique):
----	----------------

NO

– ¿Presenta alguna de las siguientes adicciones?

Tabaco.	
---------	--

Alcohol.	
----------	--

Drogas.	
---------	--

– Deficiencia visual. Diagnóstico:

Con resto visual.	
-------------------	--

Sin resto visual.	
-------------------	--

– Edad a la que le sobrevino la discapacidad visual.

– ¿Tiene el solicitante el uso completo de su mano y brazo izquierdo?

SI

NO	(Especifique):
----	----------------

– Estado general de salud.

– Observaciones generales y valoración profesional.

Fecha

Médico de empresa de la ONCE

Fdo.:

El solicitante consiente que los datos reseñados en este documento y en su correspondiente expediente se incorporen a un fichero mecanizado que será utilizado exclusivamente por la ONCE y la FOPG para el tratamiento derivado de la solicitud, y cuya responsable es la Dirección General de la ONCE, con domicilio en la Calle Prado 24, Madrid (28014), en donde puede ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición que legalmente le asisten.

INFORME PSICOLÓGICO "SOLICITUD DE PERRO-GUÍA"

Datos del profesional que realiza el informe:

Apellidos

Nombre

Centro de adscripción

Datos del solicitante:

Apellidos

Nombre

ÁREA COGNITIVO-INTELLECTUAL. Durante la entrevista, se detectan en el solicitante:

Indicios de déficit significativos en habilidades intelectuales.

SI

(Especifique):

NO

¿Un adecuado nivel de comprensión verbal que le permita comprender órdenes e instrucciones?

SI

NO

(Especifique):

Un adecuado nivel en habilidades de expresión verbal.

SI

NO

(Especifique):

ÁREA MOTIVACIONAL.

¿Cuáles son las expectativas del solicitante ante la utilización de un perro-guía como instrumento de movilidad?

En su opinión, su interés en utilizar el perro-guía, ¿está centrado en movilidad o predominan otras motivaciones como mejora de su imagen, compañía, defensa personal...?

SI

NO

(Especifique):

ÁREA EMOCIONAL. El solicitante presenta:

Un buen ajuste a la discapacidad visual

SI

NO

(Especifique):

Sintomatología ansiosa

SI	(Especifique):
NO	
<i>Fobias</i>	
SI	(Especifique):
NO	

Sintomatología depresiva

SI	(Especifique):
NO	

Otras sintomatologías

	(Especifique):
--	----------------

ÁREA SOCIO-AMBIENTAL. Posee el solicitante en su repertorio conductual:

El nivel adecuado de asertividad.

SI	
NO	(Especifique):

El control adecuado de los parámetros de conducta no verbal.

SI	
NO	(Especifique):

Habilidades sociales adecuadas para la relación interpersonal.

SI	
NO	(Especifique):

Observaciones generales y valoración profesional.

Fecha

Psicólogo de la ONCE

Fdo.:

El solicitante consiente que los datos reseñados en este documento y en su correspondiente expediente se incorporen a un fichero mecanizado que será utilizado exclusivamente por la ONCE y la FOPG para el tratamiento derivado de la solicitud, y cuya responsable es la Dirección General de la ONCE, con domicilio en la Calle Prado 24, Madrid (28014), en donde puede ejercitar los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición que legalmente le asisten.